

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókiadóhivatal: Museum-körut 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felolvasó szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Uj feladat.

Budapest, április 18.

(v.) Három kormány fujja egyszerre a közös kigyókövet: a magyar, az osztrák s a közös minisztérium. Három hét múlva ő-szeülnek megint a delegációk, akkorára el kell tehát készülnie a közös költségvetésnek. Ez az időpót szinte c. ábit annak a megvizsgálására, hogy a hadsereg mint az ország legnagyobb fogyasztója milyen szerepet visel Magyarország gazdasági szervezetében és milyent Ausztriában. E vizsgálat azt fogja kideríteni, hogy e tekintetben tetemes a különbség és ez a különbség aztán megadja a magyarázatát a mi elszegényedésünknek — s Ausztria gazdagodásának.

A hadsereg mint fogyasztóra nézve elvül ki van mondva, hogy a kvóta arányában vásárol, ami azt jelenti, hogy Magyarországon szerzi be szükségleteinek egyharmadát s Ausztriában a másik kétharmadot. Ez már egymagában véve is véres igazságtalanág. Mert legénységet a közös hadsereghez mi nem a kvóta arányában adunk, hanem a lakosság arányában. A méltányosság tehát azt kíváná, hogy ugyanolyan százalékban vásároljon nálunk a közös hadsereg, mint ahány százalékban szedi Magyarországon a véradót. Akkor aztán teljes tiz százalékkal többet fogyasztana Magyarország termeléséből, ami bizony évente majd-

nem tizenöt millióra rug. De még ezzel sem végezné be munkáját az osztó igazság. Meg kell ugyanis vizsgálni nemcsak azt, hogy mekkora a nálunk elköltött összeg, hanem azt is, hogy ez összegben mekkora termelési haszon jelentkezik. Tudvalevő dolog, hogy a mezőgazdasági termények árai egész Európában nyomottak, mert a tengerentuli verseny, amely egyre féltelmezebb arányokat öit, a gabonának és husnak világszerte árait mindig alacsonyabba szorítja. Nos, nálunk a közös hadsereg alig talál egyéb fogyasztani valót, mint éppen húst és gabonát, tehát olyan cikkeket, amiknek előállítását a legcsekélyebb termelési haszonnal jár. Ellenben ipari szükségleteit, amelyek busás hasznot nyújtanak a termelőnek, a közös hadsereg túlnyomó részben a másik állam területén szerzi be. Ha tehát Magyarországon és Ausztriában száz-száz milliót költene el a hadseregen így számtaniag egyformán banna el a két állammal, még akkor is mostohább volna a mi sorsunk, mert a mezőgazdaság legjobb esetben ötszázaléknyi termelési haszonnal dolgozik, holott a magas ipari védvámokkal kitűnően védett osztrák gyáripar huszszázaléknyi hasznot is el tud érni. Ama száz-százmilliónyi vásárlás tehát Magyarországon csak öt millióval, de Ausztriában már husz millióval gyarapítaná a nemzeti vagyont.

A közös hadsereg vezetősége, ha

emiat megátadná, olcsó védelmet találna abban a kifogásban, hogy Magyarországon azért nem vásárolhat kellő mennyiségben iparcikkeket, mert a fejletlen magyar gyáripar ezeket a kellő mennyiségeket nem tudja előállítani. Ezt a kifogást — sajna — nem lehet egészen alaptalannak mondanunk. Mert az elszomorító igazság csakugyan az, hogy posztó-, szövő-, fonó-, hajó- és fegyvergyáraink még megfeszített erővel sem tudnák a közös hadsereg ipari szükségleteinek felét termelni. Ezen a ponton a legsúlyosabb váddal kell illelnünk — kivétel nélkül — az összes eddigi magyar kormányokat. Az ő éheltelenségük, tehetetlenségük, rövidlátásuk s megfoghatatlan indolenciájuk büne az, hogy gazdasági szervezetünk ilyen lékételten maradt és hogy ez a tökéletlenség nemzeti vagyonunknak Ausztria javára való állandó elszívását okozta. Kormányainknak már évtizedekkel ezelőtt kellett volna felismerniök, hogy a magyar társadalom spontán gazdasági tevékenységétől gyáripari szervezetünk e fogyatkozásainak orvoslását alig remélhetni. Akkor a gyártelepek létesítéséhez, mint aminőkről itt szó van, sok százmilliónyi tőkebefektetés kell. Ez a tőke nálunk vagy nincs meg, vagy ha megvan, takarékbetétekben kamatoz s legjobb esetben földbirtokba kíván befektetődni. Az a nagyipari hagyomány s a jövedelmezőségnek ama

TÁRCA

A cár pénzt ad.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: **Roboz Andor.**

A békének fehér apostola: a cár, nagy tette szánta el magát. Óriási magánvagyonát: nyolcszázmilliórubelnyi pénzét, feláldotta nemzetének. Nem ajándékképpen, hanem kamat nélküli kölcsön alakjában. Akkor fizesse vissza, mikor tetszik neki.

A békének lírikusai aligha olvassák tovább ezt a hirt. Elfojja őket a lelkessédes láza és kezükbe ragadják a lantot. Hogy dalt zengjenek az apostol dicsőségére, ki tultesz valamennyi előden és bizonyára utódan is, mert nem csak szóval szolgálja az eszmét, hanem csengő pénzzel, guruló rubellel is.

Oh, dalnokok, dalnokok, ne pengesétek még meg a hirt, ne szálljon még szerte az isteni dal. Mert a cár nem a beke céljaira ajánlotta fel a rengeteg pénzt, hanem s hadügyi kormányának, hogy építessen rajta új hadihajókat, hogy öntessen új ágyukat, vásároljon új fegyvereket. De a legújabb technikai vívmányok szerint készütek, biztosan ölöket, gyorsan gyilkolókat. A fehér cár arca tűzbe borult. A fehér cár lelke megtelt gyűlölettel és haraggal. Véres, tengernyi vére szomjazik, japán ezereknek gözölgő vére.

Mert egyszerre csak úgy érezte, hogy azok a japán ágyuk, melyek Port-Arthur falait döngetik, az ő fehér palotája padlóját is megrengetik és hogy trónja alatt inog valami...

Engem akar valaki bántani? — riad fel a nagy ur. — Es kiadja a jelszót: előre a harcba, élő milliók! Mindaddig előre, míg reng ez a padló és reng ez a trón!

De mert amott lenn a sárga vizeken nem ijednek meg Togo katonái a cár parancsszavától és mert egymásután sütyeszti az orosz páncélosokat a tenger fenekére és mert mindezek folytán még egyre érzi a nagy ur a kellemetlen renget és inást, komor gondolatokba mélyed. Eszébe jut, hogy milyen szép és hangzatos szavakkal hirdette a beke magasztos ígét, hogy eszméit milyen lelkesedéssel viszhangoztatták Európa népei, míg a szelid melódiaikat el nem némitották a Port-Arthur előtt megdőrdült ágyuk...

A szó tehát nem hat mindég kellő erővel. A nagy ur tehát zsebébe nyul... Az a nyolcszáz millió jobban fog az orosz milliókra hatni minden irásnál és minden beszédnél. A rubelék csengése fel fogja őket rázni tunya leárgiájukból, sőtét kedvetlenségükből...

És a nagy urnak igaza volt. A milliók csudálkozva néznek a trónus magassága felé és néma ajkuk szőra nyílik: Súlyos rabigát hordunk és nem volt,

aki megszájon bennünket! A nyomor sőtétjét en botorkánk és nem volt, ki egy fényugárt szórjon elébünk. Ehezünk és nem volt egy filléred, ha álmas ur, hogy enyhítsd kínjainkat. Mig gyermekeink és asszonyaink egy falat kenyérért esdekelték, adószedőid hibuzták fejük söl az utolsó párnát! Most pedig nyolcszáz milliót adsz ágyukra és puszkákra... Nyolcszáz milliót, amelylyel mindnyájunkat megválthattál volna. Melylyel az élet pirját varázsolhattad volna gyermekeink és elcsigázott asszonyaink sápadt arcára... De te nem akartál bennünket látni és nyolcszáz milliód idegen országok pénzintézeteiben hajtotta a rengeteg kamatokat...

Átok legyen ezen a pénzen!
Es a fehér cár úgy érzi hirtelen, hogy hideg szél súvölt végig fényes terméin, és halkan, dideregve mondja embeinek:
— A nép haláttan!

Mikor pedig álomra hajtja fejét, úgy rémlik neki, hogy valami fehér alak hajlik ágya fölé és szemrehányó tekintetét hosszan függeszti rá. Aztán szólni kezd és szava olyan, mint a nyári szelő suttogása: halk, lágy, melódikus:

— Hűséget esküdtem nekem, — de tetteid megcáfolták szavaidat! Nekem csak a szó jutott, az üres, értékellen szó...

Az egész világon hirdeted szépségemet, magasztalad szelidségemet, jószáomat, de bár tudtad, hogy az ut, melyen célomhoz juthatok, göröngyös és köves, semmit sem tettél ezeknek az akadályok-

közvetlenül tapasztalása, amely ekkora szabványos ipari befektetéseknek a lélektani előfeltétele, a mi viszonyaink között természetesen hiányzik s nem is fog egyhamar kifejlődni. Az államkormányzatnak lett volna tehát feladata, hogy előrelátó, okos iparpolitikával fokozatosan orvosolja az ország gazdasági szervezetének e fogyatkozásait.

Amikor vasutakra volt szükségünk, hogy hazánkat bekapcsolhassuk a nagy világforgalomba, akkor megtaláltuk a helyes formát: adtunk állami kamatbiztosítást a sürgős szükségként jelentkező vasuti vonalak számára s ezzel kisabítottuk rá a tőkét e forgalmi érdekeink kiszolgálására. Ugyanígy kellett volna eljárunk a közös hadsereg szükségleteinek szempontjából figyelembe jövő gyártelepek tekintetében is. Mihelyt tapasztaltuk, hogy nem akad tőke, amely önként vállalkozna a gyáripár ezen ágának meghonosítására, törvényt kellett volna hoznunk, amely lehetővé teszi az ilyen üzemekbe fektetett tőkék kellő kamatozásának állami biztosítását. Lehet, hogy ez sem bizonyult volna elegendőnek, aminthogy nem bizonyult elegendőnek a vasútépítések terén sem. Hát akkor elmehettünk volna odáig, ameddig elmentünk a vasútépítések terén. S amint megteremtettük óriási kiterjedtségű államvasuti hálózatunkat, szintugy megalkothattuk volna az állami postó-, szőlő-, fonó-, hajó- és fegyvergyárak hálózatát is. A magyar állam gazdálkodásának a nagyszabású termelés amugy is szinte természetes vonása. Nálunk az állam a legnagyobb fémbányász, az egyetlen sóbányász, az egyetlen dohánygyáros, a legnagyobb acél- és vasgyáros. Mért ne válhatott volna tehát ipari termelővé más ágazatokban is? Hiszen e gyártelepek létesítése semmi kockázattal nem járt volna, mert az államhatalom számukra biztosítható

nak elhárítására. Szavad egyre-egyre hangzott, de országod zárva maradt.

De ime most, hogy az a másik aszszony, az a tüzesvérű, az a forró szenvedélyű kérte segítségedet: nyolcszáz milliót dobsz lába alá...

Oh, ha ezt a pénzt az én érdekében költötted volna el! Azt mondd, hogy a népért teszed? Nem igaz... Magadért, csak magadért, mert félted a hatalmad, félted a trónod...

Nekem, a Békének esküdted a hűséget és a másoknak, a Háborúnak adod oda vagyonedat!

Azt mondd, hogy érdekel nélküli. Kamat nélkül. Kormányod akkor fizetheti vissza, mikor neki tetszik. Fehér ember... ne játsszál tovább is a szavakkal! Hisz ha szeptember milliói verükbe fullasztják a sárga katonák rettenthetlen harcú tűzét, ha edáig minden csendes lesz, ha a halál nehéz szárnysí árnyékolják majd be a mandurái felét és lábát alatt nem érzed majd a kellemetlen ingást: akkor újra csak egy akar lesz itt, a tied, és kormányodnak akkor tetszik majd fizetni, mikor te intesz neki... és a rettenetes prés megmaradt népedből hamar préseli ki a nyolcszáz milliót!

A fehér cár felretten nehéz álmából és vorejtékes homlokát törülve, fáradsan suttagja:

— Nem érdemes nagy eszmékért küzdeni, hálátlan ut az apostolok útja!

volna azt a bőséges munkát, amely a közös hadsereg és a honvédség ipari szükségleteiben kínálkozik.

Nem meddő vádaskodásból rójuk mi fel e bűnös mulasztásokat. Hanem az okulásból akarjuk levezetni a jövőendő iparpolitika programját. A parlament lelkiismeretéhez fordulunk, főle követeljük és várjuk, hogy a közjogi természetű katonai sérelmek orvoslása után most egész becsvágyával és tetterejével a gazdasági természetű katonai sérelmek orvoslását fogja kezébe venni. Ne adjon a törvényhozás a hadsereg számára egyetlen fillérrel s egyetlen emberrel se többet, amíg a jelzett módokon — kamatbiztosítással, ha lehet, de közvetlen állami tevékenységgel is, ha kell — nem biztosítja ama hazai gyártelepek létesítését, amelyek révén Magyarország számára foglalhatja le azt a termelési hasznót, amely a közös hadsereg ipari szükségleteinek ránk eső részéből eredhet. Csakis így kerülhetjük el nemzeti vagyionunk állandó csökkenését, amely a végén is Magyarországunk az osztrák iparbárok által való kisajátítására fogna vezetni.

A megyei tisztviselők fizetése.

Budapest, április 18.

A megyei tisztviselők fizetésemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalását folytatta ma a Ház nagy csöndben, emóció nélkül. A képviselőháznak valamennyi pártja szíves-örömmel szavazta meg a javaslatot, mert mindannyian érzik, hogy ez a kérdés régen megérett már a végleges rendezésre.

A szabadelvűpárti Haydán Imre volt az első szónok. Elismeréssel nyilatkozott a javaslatról, melynek messzekiható erejét abban találja, hogy a közigazgatási pálya szabadabb lesz a polgári elemnek s a tisztviselők anyagi helyzetének javítása haladást jelent a demokratikus fejlődés útján. Szederkényi Nándor is helyesli elvileg a fizetésemelést. Gróf Batthyány Tivadar azt hallotta, hogy néhány kisebb vármegyét egyesíteni akarnak. Ezt helytelen dolognak tartja s kéri a kormányelnököt, adjon megnyugtató felvilágosítást. Nesi Pál a megyei közigazgatás mintaszerűségét emeli ki, Súly Gyula a szolgálati pragmatika behozatalát kívánja, Darányi Ferenc pedig a járásorvosok érdekeiben beszél. A javaslatot mind a négyen elfogadták s annak tüzetesebb bírálatába csupán Polónyi Géza fogott. Azt fejtegette, hogy egek szükség van a szolgálati pragmatikára, mert minél jobban fizetik a tisztviselőt, annál inkább függ a hatalomtól.

Holló Lajos a fővárosban lakó megyei tisztviselők részére kért a javaslatban külön intézkedéseket, majd gróf Tisza István nyilatkozott. Reflektált a vitában elhangzott beszédekre s mindenekelőtt kijelentette, hogy a városi tisztviselők sorsán a városok anyagi helyzetének javításával kell segíteni. Ha nem lesz annyi bujnak és gondjuk a városoknak, tisztviselőiknek is jobb megélhetést nyújthatnak. Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy ez a kérdés komoly gondoskodás tárgya a kormány körében. Ami a megyei tisztviselők fizetésemelésével felmerült egyéb kérdéseket illeti, azokat a közigazgatás végleges rendezésével lehet és kell megoldani. Mindent egyszerre nem lehet. Szederkényinek — ki azzal vádaskodott, hogy az állami fölsőség titkos hadikiosnek tartogatják — azt feleli, hogy a képviselők nem olvassák el a zárszámadásokat. Mert ha olvassák, nem tennének ilyen abszurd kijelentést.

A miniszterelnök ezután összehasonlította az állami és a megyei tisztviselők

helyzetét s kimutatta, hogy a kinevezett és a választott tisztviselő most már egyenlő alapon van s ezt a harmóniát — mely nehéz munka és jelentékeny áldozat eredménye, — megzavarni nem szabad. A tisztviselői kar eladósodásáról, sajnos, tudomása van. Itt is lehet segíteni, még pedig a tisztviselő személyi hitelének emelésével. Végezetül Szederkényi az olasz borvám dolgában interpellált.

A képviselőház ülése április 18-án.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István, Lukács László, Tallián Béla, Cseh Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést, bemutatja a kérvényeket és jelenti, hogy Nesi Pál a huszárguás miatt a belügyminiszterhez sürgős interpellációt fog intézni.

Következik a vármegyei tisztviselők fizetésemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Haydán Imre: A törvényjavaslatot erkölcsös elismerésnek is tekintni a vármegyei tisztviselők irányában, akiket buzgó működésükért sok gáncsban részesítettek, de igazságot is szolgált a javaslat nekik az államtisztviselőkkel szemben. Vannak ugyan hézagok a javaslatban, amelyek betöltése az állam anyagi erejére való tekintettel most nem lehetséges és amelyek miatt a revízió is kikerülhetetlen lesz, de azért mégis örömmel szavazza meg a törvényjavaslatot. Az alispán a VI. fizetési osztályból nem mozdulhat, ha még olyan szorgalmas is, holott a vele egy rangsorban levő törvényes közeli elnök, ha érdemes rá, ugyanazon állásban a kuriai bírói karba való emeléssel az V. fizetési osztályba emelkedhetik. A főszolgabíró csak 15 évi szolgálat után léphet a VIII. fizetési osztályból a VII-be, a járásbíró azonban rendes úton előlép a VII. fizetési osztályba, sőt ha érdemeket szerzett, nem is kivételként, akkor a főbírói cím és jelleg enyveséve a VI. osztályba is juthat. Ezeket nem sérelmek gyanánt hozza fel, csak ki akarja velük mutatni, mennyire nem igazságos azt állítani, hogy a vármegyei tisztviselőket ez a javaslat az állami tisztviselőik rovására előnyösebb helyzetbe juttatja. (Helyeslés a jobboldalon.) Szeretne volna, ha a törvényjavaslatban a kinevezés rendszerének nagyobb ternyit volna. A közigazgatás első fokán a duettantizmus még nagy s ezért a közigazgatási szakvizsgát be kellene hozni. Anakronizmusnak tartja a járásorvosi intézményt; ennek megszüntetésével a kör- és kö-segi orvosok helyzetét be kellene javítani. (Helyeslés a baloldalon.) Helyes volna a főügyészt a magáng akoriatól elutítani s így visszaadva a maga kiváltságát a főügyeszt, néhány alügyész állás megtakarítható volna. (Helyeslés a balról.)

Szederkényi Nándor azt bírálja, vajjon az ország pénzügyi helyzete megörjörje-e az új terveket. A zárszámadási többlet évenként 60—100 millió, ho-ot a költségvetés csak néhány ezer koronányi felesleggel zárul; a kormány meyen hallgat, hogy mire fordíták ezeket a többleteket. Azt is beszélék, hogy az hadikios. Ez magyarázza meg, hogy telmerült a követelés amely az adóreformot, a tisztviselői fizetésemelését, új ágyuk és hadibajók beszerzését sürgette. Hozzájárul a fizetésemeléshez sőt kívánja a városi tisztviselők helyzetének javítását is, mert a nagy zárszámadási felesleg biztosítja arra, hogy az állami háztartás egyensulya nem fog megroggni.

Gróf Batthyány Tivadar: Szóvá teszi a közegészségügy álamosítását, amely már nem ha asztható sokáig; addig is szükségesnek tartja a körvrosi fizetések szabályozását. Nézete szerint nem szabad garaszkodni, egyszerre az egész vonalon kell rendezni a fizetéseket, nehogy rövid idő múlva ismét sürgetőleg jeljenek fel ezek a követelések. Ha az állam pénzügyei megengedek a civilista emelését, a beruházásokat, a tengerészet és a hadügy fejlesztését, akkor nem szabad elzárkózni a tisztviselői fi etésének általános javításáról. A budget felesleggel zárul.

Báró Kaas Ivor: Hol van ilyenkor a pénzügyminiszter? (Zaj a jobboldalon.)

Báró Szentkereszthy György: Dogozik otthon!

Gróf Batthyány Tivadar: A zárszámadások évenként 33—40 millió felesleget tüntetnek fel.

Báró Kaas Ivor: Az utolsó zárszámadás 24 millió deficitet mutatott ki!

Gróf Batthyány Tivadar: Ó nem olyan optimista, mint Kornfeld Zsigmond, de azért elismeri a fokozatos gazdasági fellendülést. Javítani lehetne még a pénzügyi helyzetet az államvasutaknál az adminisztráció decentralizálása és a retakciók szabályozása által. A törvényjavaslatot megszavazza.

Nesi Pál nem helyesli a közigazgatási szakvizsga behozatalát. A megyei közigazgatás olyan jól működik, hogy nem áll az állami igazgatás mögött. Hibáztatja hogy a javaslat megfélekedezt az utbírtosokról.

Sághy Gyula szerint ez a törvényjavaslat akkor jött volna alkalmas, ha vele egyidejűleg a szolgáltatási pragmatikáról és a jegyelmi eljárásról szóló törvényjavaslatokat is előterjesztette volna a kormány.

Darányi Ferenc az igazság és méltányosság nevében kéri a kormányt, hogy a létminimum kérdését sürgősen oldja meg. Sok hibát és fogyatékséget lát a javaslatban, így különösen felhívja hogy a megyei főorvost a főügyészrel szemben hátrásorítja, de mégis megszavazza azt.

Polónyi Géza: Nem vár javulás eredményt az ilyen fizetésrendezési javaslatoktól, amíg a szolgáltatási pragmatika nincs meg. Mentől jobb dotációink lesz a tisztviselőknél, a pragmatika nélkül annál nagyobb függésbe kerülnek a kormányhatalomhoz. Meg kell adni a tisztviselőknél a meg lehetséges módot, de aztán nem szabad megengedni, hogy más melék foglalkozásokat is üthessenek. Nem helyesli a létminimum kérdésének olytán alakban való felvetését, amint azt a néppárt határozati javaslata kívánja. Budapest főváros ol an javadalmazásban részesíti tisztviselőit, amelve nincs példa a közigazgatásban; az eredmény az, hogy ma az eladósodott tisztviselők száma kétszer akkora, mint volt a fizetés-emelés előtt. Ez a főváros pénzügyi operációhoz kénytelen folyamodni hogy tisztviselőt az usziorálói megszabadítsa. Az eladósodás olyan nagy, hogy jegyelmi uton kelene eltávolítani az illetőket de felő, hogy akkor a főváros egész közigazgatása megakadna. Ezek a fizetésemelési javaslatok a hitelzők fedezeté alájának javítására loznak válni. Éppen azért felemlített az a nagy kérdés, hogy nem volna-e szükséges a végrehajtási törvényt olyképpen módosítani, hogy az a többlet melyet a fizetésrendezési törvény a tisztviselőknél juttat, jutalom legyen a mu tért és foglaló a jövőre és az uszora el ne harácsolja tőlük azt, amit az állam családjuk tenntársára szánt. Rangfokozatok szerint kell megalapítani a je nem foglalható létminimumot. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Sőt felvetendő az a kérdés is vajjon a tisztviselők fizetése általában elfoglatható legyen-e. (Élenk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Holló Lajos: Ismerteti a javaslat fogytékosságait s indítványozza, hogy a fővárosban élő vármegyei tisztviselő fizetése az itt uralkodó drágaságra való tekintettel állapítassék meg, s ez okból utasítandó a közigazgatási bizottság, hogy pótló intézkedéseket terjesszen a törvényhozás elé.

Elnök: Bezárja a vitát.

Gróf Tisza István miniszterelnök válasza a felhozott megjegyzésekre. A városi tisztviselők anyagi helyzetének kérdéseve, igenis foglalkozni kíván a kormány, de nem kizárkázva hanem maguknak a városoknak anyagi helyzetét kell rendezni, hogy tisztviselőkről megfelelőleg gondoskodhassanak. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza: Hejyes, csak nem szabad késlekedni!

Gróf Tisza István miniszterelnök: A körvosok helyzetének javítása elől sem fog elzárkózni, de bizonyos sorrendet be kell tartani. A közigazgatás végleges reformjánál lesz helye a nyudmügy, a szolgáltatási pragmatika és a jegye mi eljárás rendezésének, az inkompatibilitás pedig szorosan összekött a szolgáltatási pragmatikával. Az új területi beosztás nagyon kényes és nagyon alaposan megfontolandó; a magyar társadalom vármegyei tagozatára sokévszázados élő organizmus (Helyeslés.) ezt külső, mechanikus egyenlőség szempontjának nem szabad feláldozni. (Helyes és a jobboldalon.) Hogy mi történik a zárszámadási teleslegyekkel azt csak azok nem tudják, akik nem olvassák el a zárszámadásokat. (Derültség a jobboldalon.)

Gabányi Miklós: Ti nem olvastátok, azért nevettek!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Megengedi hogy Gabányi akkor sem tudná, na elolvasta volna. (Derültség a jobboldalon.)

Gabányi Miklós: Lehet, mert zavaros!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ezek a feleslegesen hozsáználtak...

Szederkényi Nándor: Én tudom, hol vannak!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Akkor miért nem mondta meg?

Szederkényi Nándor: Mert nagy vita lenne lelette!

Csajári Géza: Milyen kíméletes!

Gróf Tisza István miniszterelnök: A feleslegesen hozsáználtak a valutarendezés céljaira szükséges arany beszerzésére, a beruházásokra. A tartalékok, tájdalom, apadtak.

Polónyi Géza: Nem szabad a civillistát emelni!

Gróf Tisza István miniszterelnök: E mellett eltörpült a civilista és eltörpült nek a hadügyi kiadások. Ugyaneven helyzetet kell biztosítani a vármegyei tisztviselők számára, mint amint az állami tisztviselők élveznek. Ezt a célt szolgálja ez a törvényjavaslat. A jelenlegi kormány kiszakította a Széll-kormány javaslatából azokat a pontokat amelyeket azonnal végrehajtandóknak tartott, és azokat mint ideiglenes rendezést vitte keresztül, hogy az így adott pótlékok a nyugdíjba becsamthatóké legyenek, és ezek rendes pótlékok maradsanak, mg a végleges törvény meg nem alkottaik. Ily módon a kormány bizonyos rövid időt nyert a végleges rendezésre s oda fog törekedni, hogy a végleges javaslat, ha lehet, menőlt ter edelmesebben beváltsa a Széll-kormány javaslatához fűződő ígéretekét. (Hél eslés a jobboldalon.) A vármegyei tisztviselők most fogják utólrni az állami tisztviselőket helyesltik javulása terén. Ez a javaslat nem is célozt többet. A tiszt főügyész latszólag előnyösebb helyzetbe kerül a királyi ügyésznel; de a királyi ügyész előtt még eész karrier áll a főügyész ellenben elemedett korosa jut erre az állásba s ot is végzi. Nehéz kérdés az árvászeki ünök kérdése, mert minden egyes vármegyei tisztviselői kara külön státust a kot.

A Pénzügyi részéről felvetett eladósodási ügyet a legnagyobb szeretettel fogja tanulmányozni, mert a kormány nem könnyelmű emberek doigt akar a kényelmesebbé tenni. Sőt ellenkezőleg, a könnyelmű elemekkel kíván e báni, de csak akkor, ha ezt a kérdést sikerül megoldani. Helyeslés.) De megfontolandó, hogy jutnak a tisztviselő olyan helyzetbe, amikor hitelt kell igénybe venni s akkor nincs meg hozzá az a apja. Emelni kell a tisztviselői kar hite képességét s aztan tisztességes kamatra és kedvező törlesztésre kell átváltoztatni tartozásait. (Helyeslés jobboldalon.)

Polónyi Géza: De a mostani felemelést se aduk oda a hitelzőknek!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ez nem célravezető. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot a határozati javaslatok mellőzésével.

Elnök: A vita folytatását holnapra halasztja.

(Interpelláció.)

Szederkényi Nándor az olasz borvám kérdésében interpellálja meg a beügyminisztert. A kormány biztatja a bortermelőket, hogy érdekeikre gondja lesz, de az aggodalom nőtön-nő, mert azok az alkudozások amelyeket a kormány az olasz és az osztrák érdekelte tényezőkkel folytat, arra vallanak, hogy a magyar bortermelők érdekeit politikai szempontoknak fogják feláldozni.

Elnök Kérja az interpellációt a miniszterelnöknek.

Nesi Pál jelzi, hogy mára bejelentett sürgős interpellációt a *huszdragulés* tárgyában holnap napirend előtt való teleszálalás alakjában fogja szót tenni, mert az ügy sürgős és éppen azért a kormánytól azonnal akar rá választ kapni.

Elnök: Az ülést délután 2 órakor bezárja.

BELFÖLD

A delegációk összeülése előtt. A delegációk május 5-iken jönnek össze Budapestben és másnap fogadják őket a király a hagyományos sorrendben. Az 1905. évi költségvetési számadás még nincs befejezve és e végből gróf Tisza István miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter a hét végén vagy a jövő hét elején Bécsbe utaznak. Az bizonyos, hogy a közös kormány a jövő évre a kiadások jelentékeny emelését fogja kérni, egy részét a haditengereszet fejlesztésére, főképp a torpedó-flotilla nagytársa végett. Gróf Tisza István tegnap is Bécsben volt és jelentést tett a királynak

a folyó ügyekről, délután *Koerber* miniszterelnökkel tanácskozott kereskedelempolitikai kérdésekről. Tegnap *Burján* közös miniszter is a királynál volt. A közös pénzügyminiszter legközelebb információkat fog tenni az okkupált tartományokban, ahonnan még a delegációk összeülése előtt visszaérkeznek.

Az ügyvédek a kormányánál. Az ügyvédi kamarák értekezlete ma elfogadta a közvédi jegyzők magánmunkálatának szabályozása tárgyában szerkesztett *terjesztést és* küldöttség útján átnyújtotta a kormánynak. A küldöttség szónoka arra kérte a miniszterelnököt mint beügyminisztert bsson oda, hogy a közvédi jegyzők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat 12. §-a kibagyassék és hogy a közvédi jegyzők magánmunkálatai törvényhozásilag szabályoztassanak. Addig is, amíg a törvényhozási szabályozás megtörténik, szükségesnek tarja azt, hogy a kormány rendelkezleg rendezze a megoldandó kérdéseket.

Gróf Tisza István miniszterelnök kifejtette válaszában, hogy ő szükségesnek tartja azt, hogy bizonyos munkálatokat és habhatós felügyelet alatt bizonyos magánügyi teendőket is végezzenek a közvédi jegyzők. A mai állapot ő se tartja elégtelnek. A törvényjavaslat 12. §-a semmi se prejudikál, sőt a kormány foglalkozik azval a kérdéssel, hogy a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatban nyert lehatalmazás alapján rendezéleg kívánja szabályozni a közvédi jegyzők magánmunkálatának körét. Szivesen fogja venni ha az ügyvédi kar e munkálatban őt támogatni fogja.

A küldöttség ezután *Ploész* Sándor igazságügyi miniszternél tiszteltette, aki kijelentette, hogy elvágó szívesen egyetért az ügyvédek álláspontjával mert elvágó nem engedhető meg, hogy a közvédi jegyzők bármilyen magánmunkálatokkal is foglalkozzanak. A gyakorlati életben azonban ezen ev, sajnos keresztüli nem vibiő. Foglalkozni fog a kérdéssel és iparkodik fog oly megoldást találni, amely az összes érdeket tenyezőknél kielégítésére fog szolgálni.

A beruházások. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma megkezdte a beruházási javaslat tárgyalását *Falk* Miksa elnöke alatt. Ott voltak a kormány tagjai közül gróf Tisza István, Lukács, *Hieronymi Taltán* és *Berzevics* miniszterek. Mintan a bizottság a vasúti tisztviselők törvényjavaslatának előadójai *Csebrghő* Gyulát választotta meg. *Heltai* Ferenc előadó szakszertű és a tárgyat kimerítő beszédben ismertette a beruházási javaslatot. Az ellenzék részéről *Szederkényi* Nándor és *Komjáthy* Béla szólatak föl, az utóbbi azt kérdezte, megbírja-e az ország pénzügyi helyzete az uabb megterheléseket. Nagyszabású beszéddel fejtette ki véleményét *Neményi* Ambrus. A javaslat legsikerültebb részének azt tartja, amely a közutak kiépítésére 43 millió koronát irányoz elő. Ellenben kevesli az iparfejlesztésre fordítandó összeget és bizosítani kívánja a magánipar támogatását. Végül a mellett érvel, hogy hozzák be az államadósági könyveknek rendszerét, amelyre Magyarország már megérett. A bizottság ezután az általános tárgyalást április 21-ikére halasztotta.

Az olasz bor ellen. A olasz borvám leállítására ellen megindult mozgalomhoz a helyeslt is csatlakozik. Ma dé előtt egy nagyobb küldöttség tiszteltet a miniszterelnöknel és a földmivelségi miniszternél *Babó* Mihály országgyűlési képviselő vezetés alatt. A miniszterelnök és a földmivelségi miniszter együttesen fogadták a küldöttséget a minisztertanácsi teremben.

Gróf Tisza István miniszterelnök kifejtette, hogy mint a kormány tagja, nemcsak természetesen találja, de bizonyos megelégedéssel is látja, hogy a magyar gazdálkodáség mennyire érdekliők a számban forogó nagy gazdasági kérdés tiszsei iránt. Kijelentette, hogy a kormány teljesen át van hatva azúdon ügyek fontosságától, amelyek a magyar szőlő- és borgazdaság kérdéseivel össze-

ügnek. S most, mikor a szólófelújítás nagy költséggel, nagy fáradsággal megteremt, csak természetes hogy minden alkalmas eszközt mozgásba vessz a felújítás minél jobb grümölcsösítésére. Nem akarhatjuk azt, hogy ő most az olasz borvámkérdeésben határozott nyilatkozatokat tegyen; szerződési tárgyalások előtt állunk, nyitkártyáival ezeket nem kezdheti. Arra kéri a deputációt és a gazdaközönséget, tartsa meg nyugamát a különféle érdekek sugallta híresztelésekkel szemben, legyenek meggyőződve, hogy a kormány egyetlen hasznáival se megy tovább, mint ameddig a magyar gazdasági érdekek megengedik.

A küldöttség megnyugvással fogadta a miniszterelnök választát.

Keoskemétről jelentik: Vasárnap nagy népgyűlés volt Keoskeméten, amelyen mintegy 800 boriernelő és borkereskedő vett részt. *Kenés Zoltán, Edtvös Nagy Imre és Weber Ede* felszólalásai után a népgyűlés egyhangúlag azt a határozatot hozta, hogy emékiratban a ter esztést intéz az összkormányhoz, melyben Keoskemét város közönsége tiltakozását fejezi ki az olasz borvámok nyújtandó kedvezményes vámtertel ellen. A népgyűlés határozatát küldöttség útján adják át a kereskedelmi miniszternek. — *Csongrádról* írják: Vasárnap délelőtt nagy népgyűlést tartottak a község és környéke szőlőtulajdonosai. A népgyűlésen megjelentek majdnem az összes szőlősgazdak. Napirendre tűzték az olasz borvám kérdése. A népgyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy a legkésőbbi időpontban állást foglal az olasz borkedvezményes vámtertel melett való benozatata ellen, és kimondták, hogy szerdán száz tagból álló küldöttség fog Budapestre utazni, hogy a csüdtörökre egybehívott országos értekezleten is tiltakozásukat kifejezzék.

Összeferhetetlenségi ügyek. A képviselőház aliandó összeferhetlenségi bizottsága a *Mánich Aurél* képviselő ellen bejelentett összeferhetlenségi ügy tárgyalására határidőt május 5-ikének délutáni ötödik óráját. A *Veszter Imre* ellen bejelentett összeferhetlenségi ügy tárgyalására pedig május 6-ának délutáni ötödik óráját tűzte ki.

Nagyenyed-e vagy Gyulafehérvár? Tiszteletreméltó versenyes fivők *Nagyenyed* és *Gyulafehérvár* városok közt abból az alkalomból, hogy a kormány a beruházási törvényjavaslóban nagyobb összeget szánt a gyulafehérvári törvényes ék u épüle ére. *Nagyenyed* mint megyei székhely tart jogot a törvényesekre, *Gyulafehérvár* pedig azon a címen, hogy most is ott van a törvényesék. A nagyenyediek ma *Lőrök Bertalan* országgyűlési képviselő vezetésé a azt nagyobb küldöttséggel járultak a kormányelnök és az igazságügyminiszter elé, akik szíval nyugtatták meg a küldöttséget, hogy szeretettel fogják elbíráni az ügyet, de a végleges döntés előtt minden számbavehető körülményt meg kell fontolniok *Gyulafehérvár* város emékiratban kéri a törvényeszek megtartását jelentékeny anyagi áldozatokkal is igérvé.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, április 18.

Alexejev újra megjelent a szintéren. *Szkrjydlov* megérkezéséig ő lesz megint a port-arthuri flotta parancsnoka. És ez valószínűs szerenese az oroszokra nézve. Mert nyugodt ember kell most a híres kikötőbe. Aki nem kockáztat és nem vállalkozik. Mert ha a port-arthuri hajóraj még egyszer kimozdul a kikötőből, — akkor megismétlődik az amerikai spanyol háború óta szomorú emlékeztető sunitaroi katasztrófa. A japán csatahajók megsemmisítik a port-arthuri hadiflottát. *Alexejev*re és *Szkrjydlov*ra csak egy feladat vár már. Hogy a védelmet vezesse, hogy a mostani szituációt fenntartsa. Csak hogy ez nem könnyű feladat. Mivel öntsnek a helyőrség és a tengerészet embereibe új bátorságot és bizalmat? Még francia hírek szerint is kétségbeesztő viszonyok uralkodnak Port-Arthurban. A polgári lakosság rimáncodik, hogy kivonulhasson a városból, mert az élelmickek fogyanak. A katonaság teljesen fegyelmetlen és a tiszték elvesztették tekintélyüket. Hogy védje meg majd az új parancsnok a várat mindaddig, míg a balti-tengeri hajóraj megérkezik és a vladivosztoiki flottával is egyesül? Hisz még hónapokig eltarthat, míg ez sikerül — ha egyáltalában sikerül. Ha Togo tönkre nem teszi az egész tervet, ha Arusz-szemei észre nem veszik a közeledő hajókat.

De még *Szkrjydlov* megérkezéig is nehéz doka lesz Alexejevnek. Mert két-három hét nagy idő a mostani körülmények között. A japánok mindent elfognak követni, hogy Port-Arthur helyőrségét még jobban demoralizálják, hogy a várost lehetőleg teljesen elszigeteljék és hogy a még megmaradt flottát elzárják a tengerrel. A japán kormány husz nagy kereskedelmi hajót küld állítólag újabb elrekesztési célokra. És a partraszállítási kísérletek sem fognak szünetelni. Sőt ma érkezett táviratok szerint egy ilyen kísérlet már sikerült is. Még pedig Port-Arthur közelében. Már pedig ez alighanem a vég kezdetét jelenti Manduria csillagára nézve. Pláne, ha tekintetbe vesszük, hogy a szénkészlettel sem lehet az erdő bőségesen ellátva, mint-hogy ez az utolsó pillanatban érkezett rendeltetési helyére. Ha azonban a szén elfogy és az élemezés körül akadályok merülnek fel, akkor Port-Arthur sorsa meg van pecsételve.

A port-arthuri tengert csata.

Tokio, április 18.

Jamamoto tengerészeti miniszter ma táviratilag üdvözölte *Togo* tengernagyot Port-Arthurra intézett nyolcadik támadásának sikereért. A tényleg eredmény — úgy mondja a miniszter — a császár ragyogó erényére vezetőndő vissza, de a tiszték hűségének és bátorságának is lényeges része volt benne. Viseik-désükön semmi sem kifogásolható. A tisztikarok és a lesénységnek üdvözlözetemet küldöm és azt remélem, hogy továbbra is nemesen teljesítik kötelességüket, míg csak nagy nemzeti problémánk megoldása tart. A cél még távol van. Komolyan gondolkodjunk arról, hogy módunkban álljon a ránk váró nagy munkát betelezni.

London, április 18.

Togo tengernagynak Port-Arthur ellen intézett támadásáról és a *Petropavlovsk* katasztrófájáról ma közli a *Times* az első részletes jelentést, amelyet külön gőzösön lévő tudósítója drótalan táviratozással küldött. A jelentés így szól:

Miután *Togo* tengernagy többször ismételt kísérlete hogy a port arthuri kikötő bejáratát eltorlaszolja, nem sikerült, új tervet eszelt ki; elhatározta, hogy a kikötő bejáratában dinamit-aknákat hegyez el, remélve, hogy va amelyik orosz hadihajó ezen az aknán el fog süllyedni s el fogja zárni a kikötő bejáratát. Együttal, hogy egés en bizonyos legyen, hajóhadával úgy akart manőverezni, hogy az orosz flottát kicsalja s azokat a hajókat, amelyek a dinamit-aknákat elkerülik, nyitl tengereen meglepje. A sűrű köd, amely szerdán reggel Port-Arthur körül a tengerre bocsátkozott, eltakarta a nagy japán flotta közeledését. E merész terv keresztülvitele végett a *Kurimaru* japán cirkálóhajó vezetésével két

torpedó-üző hadosztály elindult Port-Arthur felé. A *Kurimaru* bátran nekiment a kikötő bejáratának és az orosz szárazföldi ütegek irtó-átos tüzelése ellenére, akadálytalanul bevezette a dinamit-aknákat lerakását, a nélkül, hogy az oroszoknak még csak sejtelmük is lett volna róla. Akkorközben a két torpedó-üző hadosztály gondoskodott arról, hogy a cirkálóhajót ne zavarják munkájában és egy orosz torpedóhajót, amely a *Kurimaru* közelébe igyekezett jutni, elpusztították. Minélyt *Togo* dróttalan táviró útján azt a hírt kapta, hogy a terv minden tekintetben sikerült, nyolc csatahajóval és több cirkálóhajóval elindult a port-arthuri kikötő felé. Számítását részben arra alapította, hogy a sűrű köd tovább is el fogja takarni hajóhadának mozdulatait, de éppen akkor, amikor a ködre leginkább lett volna szükség, egyszerre derülni kezdett és az oroszok meglátták a japánok rendkívüli túlerejét s az orosz hajok, amelyek a kis japán hajóraj üdözésére indultak, azonnal visszafordultak s a szárazföldi erősségek oltalma alá igyekeztek jutni. *Togo* nyomon követte az orosz hajókat, amelyeknek sikerült a belső kikötőbe eljutni, még mielőtt a japán hajók ágyúzása kárt tehetett volna bennük. Ebben a pillanatban, éppen délelőtti félúzenegy óra volt, borzasztó katasztrófa történt. Az orosz hajok élén a *Petropavlovsk* nagy csatahajó haladt. A nagy távolság mellett is fölismerték benne az admirali hajót. A *Petropavlovsk* éppen a kikötő bejáratához érkezett, amikor a hajó egyszerre fölemelkedett egy pillanatra úgy látszott, mintha föl akarna szállni a levegőbe, de azán visszaharant és hihetetlenül rövid idő alatt elpusztult. Erre óriás zavar keletkezett. Az oroszok rájöttek a japánok eszlére és minden terv nélkül bombáztak a tengert, aminek, úgy látszik, az volt a célja, hogy a többi dinamitaknát fölrobantsák s így megakadályozzák, hogy más orosz hajók is úgy járjanak, mint a *Petropavlovsk*. Az orosz hajók csak ezután vonultak vissza a belső kikötőbe, miközben a japánok az Arany-domb felől még mindig folytatták ágyúzásukat. Déliben mindennek vége volt és *Togo* flottája visszavonult. Masnap, csütörtökön reggel a japán torpedóflottilla újra mezkü-érelte, hogy az orosz hajókat kicsalja a belső kikötőből, de ez a tervük nem sikerült, a belső kikötőben csend volt és még a szárazföldi ütegek sem tüzeltek a japánokra. Masnap, pénteken reggel, újra megjelent *Togo* nagy csatahajóival és tüntetni akart a kikötő előtt; a Galamb-ből felől bombázta a port arthuri belső kikötőt, de most az orosz hajók és szárazföldi ütegek is feleltek, a nélkül azonban, hogy a japán hajóknak kárt okoztak volna. Így végződött a háromnapi nagy tengeri csata.

Port-Arthur, április 18.

Az orosz távirati ügynökség jelenti: Több szemtanu igazolja, hogy e hónap 12-én egy japán cirkálóhajó elpusztult azáltal, hogy egy japán uszó torpedóba ütközött.

Port-Arthur végparjat.

London, április 18.

Az összes harctéri táviratok megerősítik, hogy a japánok Port-Arthur közelében partra szállottak.

London, április 18.

A *Daily Chronicle* jelenti Sanjaikvanból tegnap keletet: *Csuta* óriás Niucsvangba érkezeti gőzös azt jelenti, hogy 26 hajóból álló japán hajóraj latott szög szállítóhajóval Port-Arthurtól ész-kra, a Csüli-öbölben. A flotta északi irányban hajózott és azt hiszik, hogy célja a Niucsvangtól délkeletre levő Kaicsu.

Az új zászlóshajó.

Port-Arthur, április 18.

Az orosz távirati ügynökség jelenti: *Alexejev* helytér a tegnap a *Szobasztopolra* ment, amelyre felvonták a Csendes Océán hajóhadának vezérloboját.

A szárazföldi harctér.

Szóul, április 18.

Szombaton éjjel 300 kozák szállotta meg Szönsöngöt. Azt híresztelik, hogy ezt az előrsöt 5000 orosz követi, hogy a japánokat elvonják a Jalutól. E híresztelés nemcsak hiteles érdemel, mert az oroszokat a japánok partraszállása elvághatná a főerőtől.

Az áldozatkész ór.

Páris, április 18.

Egy pétervári távirat szerint a cár kijelentette, hogy összes magánvagyonát, amelyből nyolcszázmillió rubel külföldi pénzüntételeknél van elhelyezve, kamat nélkül és határozat szerint való visszafizetés mellett a belügyi kormányzat rendelkezésére bocsátja.

HIREK

Budapest, április 18.

BUDAPESTI NAPLÓ. Április 15-ikén új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megajánlásról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Számélyi hírek. Gróf Apponyi Albert e hó 25-én családával átadta az özkodásra eberhardi bírókára utazik — Gerő Károly a jeles író, a városi vilamosársaság vezetőjének, mint örömmel értesülünk felépült súlyos betegségéből és ma ismét elhagyta hivatalát.

A walesi hercegi pár Bécsben. A walesi hercegi pár holnap kedden délután érkezik Bécsbe, ahol királyunk vendégeként a Burgban fog lakni. A *Newes Wiener Tagblatt* írja, hogy a walesi hercegi pár bécsi látogatását a hercegné kívánságára hátrózza el. György herceg már kész volt az osztrák fővárosban, a hercegasszony azonban, akit az udvari etikett nem féltéyzett abban, hogy gyermekes örömei sürgesse az utazást, már nem is emlíkezik Ausztriára és Magyarországra, pedig nagytatja, gróf *Hohenstein* Ferenc révén rokonság lízi az osztrák arsztokráciához, nagyanya, *Rhédey* Claudine bárónő révén pedig magyar vér van ereiben.

Sub auspiciis regis. A budapesti tudományegyetem holnap kedden délelőlt 11 órakor tarták meg a négyeseres sub auspiciis regis doctornaválást, melyen a királyt *Berzeviczy* miniszter képviseli.

A király szobra. *Szerajevó*ból táviratozzák: Ma de ben leplezték le a megszállott tartományok fő új ki pótájában a felségének bronz-szobrát mely az uralkodó a nándeka és öt tábornagy egyenruhában ábrázolja. A leleplezésen jelen voltak a polgári és katonai hatóságok fejei és a községi képviselői *Báró Alboni*, a megszállott tartományok főnöke német és bosnyák nyelven tartott ünnepi beszédet. A várból 21 ágyulövést adtak le. A zenekar a néphimnuszt játszotta.

Jozefa főhercegnő kalandja. *Fiumé*ből táviratozza tudósítónk: Jozefa főhercegnő ma yachtján kirándulásra indult s a yacht zátonyra jutott. Jó három óra múlva vették ezt észre a parton s egy hajó gyorsan segítségére sietett a yachtnak. A főhercegnőnek az ijedségen kívül semmi baja sem történt.

Smiles Samuel halála. *London*ből jelentik, hogy *Smiles* Samuel a híres angol író, nyolcvannyolc éves korában *Kensington*-ban meghalt. *Smiles* az ifjúsági irodalom legkiválóbb művelői közé tartozott, sőt elsősi irányú műveit nagy gyönyörűséggel olvasák az érettkorú emberek is. A jellemről a köles-ségről a munkáról írt könyvei le vannak fordítva a világ minden nyelvére és hatásuk külföldön sem kisebb, mint hazájában ahol a legünnepeltebb írók közt emlegetik nevét. Fiatalabb éveiben újságíró volt, majd vasúti

szolgálatba lépett, ahonnan csak késő agykorban vált meg.

A miniszter látogatása. *Berzeviczy* A bert vallás- és közoktatási miniszter ma délelőlt meglátogatta a VII. kerületi *Damjanich-utcai* állami főgimnáziumot. *Timár* Pál igazgató a tanári kar élén fogadta a minisztert, aki *Boncz* Ödön osztálytanácsos és *Erdődi* Béla főigazgató társaságában több osztályban jelen volt a tanításon s maga is kérdéseket intézett a növendékekhez. Az őss es helyiségek megtekintése után kiállításba helyezte a miniszter, hogy a közel nyolcszáz tanulóól látogatót gimnáziumnak legközelebb végleges otthont terem.

Vilmos császár utja Athénből jelentik, hogy az utolsó pillanában lemondták *Vilmos* császár korinai látogatását. A fogadtatásra való előkészületeket beszüntették.

Falk Miksa ünneplése. A budapesti városi vilamos vasutak igazgatóságának tagjai a ma megtartott évi közgyűlés után meglelt ünneplésben részesítette dr. *Falk* Miksát, a társaság illusztris elnökt. Az ünnepeinek életnagyságu arcképet leplezték le és ez alkalommal *Kohner* Ágost mondott lendületes üdvözlő beszédet. Dr. *Falk* Miksa meghatottan válaszolt majd visszaemlékezéseket adott elő. Az ünneplés aktus után megtartották az igazgatóság alakuló ülését és elnökölje újra dr. *Falk* Miksát, alelnökölje *Kohner* Ágostot választották meg, helyettes igazgatóul botjai *Hűvös* Iván czégyvezetőt nevezték ki.

Uj magyar nemesek. A király, mint értesülünk, *Palotay* Rezsőnek, a Lukács-fürdő vezérigazgatójának, *Palotay* Ödön kereskedelmi tanácsosnak és dr. *Palotay* Andor kórházi főorvosnak és törvényes utdaiknak a magyar nemességet a vápalotai előnével adományozta. A közvélemény széles rétegeiben osztatlan megegedést fog kelteni e szép kitüntetés amely a főváros egyik előkelő patricius családját érte. A *Palotay*-család régtől fogva is telt helyet foglal el a fővárosi társadalomban és azt a becsülést, amelyet az öreg *Palotay* Fülöp szerzett a családnak, derék fia a közgazdaság kultúra és jétékonyság terén kifejtett munkásságukkal még gyarapították.

Palotay Rezső 1892 óta székesfővárosi bizottsági tag és mint a pénzügyi bizottság tagja a fővárosi közigazgatási kérdéseinek előnézésében élénk részt vesz; a legutóbbi választásoknál a III. kerület választási előnöke volt. Irodalmi munkásságából felemlendők: „Egy gazdag ország szegény lakossága” és „A főváros új fürdőválaa” című munkái. *Palotay* Ödön, mint az árú orgáum- és eriek-megalapító crszáros bizottság tagja működik közgazdasági ténen Dr. *Palotay* Andor Szent-János-kórházi főorvos a nőgyógyászati szakmával fogalkozik, melyről számos tanulmányt írt és előadásokat tartott 1893-ban a *Palotay*-család tulajdonát képező Lukács-fürdő *Palotay* Rezső és fivére, *Palotay* Ödön részvénytársasága alakították át és 1899-ben a kvtvála-latoi részvénytársasággal kibővítették. Arról a lendületről, melyet a vezeésük alatt álló két vállalat vitt, a következő adatok szólnak: 185-ben vette meg atyuk, néhai *Palotay* Fülöp a kincstartót 30000 forint vételáron a Lukács-fürdőt mely abban az időben 18000 forint évi üvedelmét hozott. A legutóbbi 1903-iki mérleg szerint a két vállalatnak 953574 korona üszjóvedelme volt. A kadasok 79313 koronára ruztak. Különösen ez utóbbi szám világítja meg e vállalatoknak közgazdasági jelentőségét, mert mutatja, hogy a Lukács-fürdő évenként 3 milliónál nagyobb üszjegyet jut at szálátónak, iparosainak és alkalmazottai anak.

A *Palotay* testvérek kitüntetése méltán a polgári érdemek megajánalmazásul tekinthető és öröme időképp a főváros III. kerületének, amelynek érdekei *Palotay* Rezsőben mindig önzetlen, lelkes szószólóra, védőre találta.

Összeesküvés Loubet elnök ellen. *Páris*ből jelentik: *Marseille*ben tegnapelőlt tartották három anarchista, egy *Pomini* Pál nevű kormárost egy *Cavaliot* nevű munkást s egy meghittjuket A rendőrség megállapította, hogy mind a három anarchistának

az volt a terve, hogy *Loubet* elnököt olaszországi utazása alkalmával megölik.

Drágább a hus. Ugyanakkor, amikor *Kaylinger* Mihály elzároni készült csapjait a szemias főváros elől, újabb merénylet indult meg e szép város lakossága ellen. A mézárások fölemeltek a hus árát és néhány nap óta a megépett közönség kénytelen drágábbat fizetni a húst. Még csak nem is zúgolódik miatta, mintha teljesen elvesztette volna érzékenységet a zsebe es ekzisztenciális érdekei ellen irányult merénylettel szemben. Meg is szokhatta az effélet. A mult napokban megszünt a cipészek sztrajkja, aztán a szabók álltak megint munkába és természetesen a mesterek engedékenységet ismét csak a közönségnek kell megfizetnie. Most a húst mérlik drágábban, de itt már a hatóságoknak is van beleszólása és remélhetőleg lesz oly energikus, mint tavaly, mikor a mézárások kénytelenek voltak meglapulni. A gyors intézkedésre most még nagyobb szükség van, mert a mézárások az egész akcióit titokban csinálták és ely hirtelen leplek meg vele a közönséget, hogy az még rá sem ért tiltakozni. De rá kell érnie a hatóságnak, amely bizonyára tudja, hogy sem a marhavásár, sem egyéb okok nem igazolják a mézárások merénylétét. Ugy hallatszik, hogy a közlélemezési ügyosztály majd csak a jövő héten fogja elhatározni annak a megállapítását, jogosult-e a mézárások akciója. Ezt a hatogatást a közönség azonban nem fogja csendesen tűrni, hiszük, hogy a főváros képviselőtestülete sem es érellyos intézkedést fog követelni a polgármesteről és a tanácsot, hogy a mézárások orvátmadását elhárítsa a fővárostól, ahol az eddigi árak is elég érzékenyen ériutették a lakosság tulnyomó részét. Egyszer smindenkorra kedvüket kell szegni a mézárásoknak a közönség jogosulatlan megterhelésétől. A meggazdagodás utja ugy is nyitva van előttük, de kis türelmem mégis szükség van, míg háziurrá lehet az ember.

Szabadságolás és bevonulás. A szöroncesen véget ért obstrukciónak utolsó iratai közül való a közös hadügyminisz éröimnak e hó 16-ikáról kelt rendelete, amely a magyar erzekében visszatartott katonák szabadságolása és az innár megszavazott ujoncok behívása felől intézkedik.

A rendelet szerint, amely a hadsereg közlényében ma jelent meg, a visszatartott katonák szabadságolásának általánosságában április 23-ikától kell meglőrtennie, de csak az ujoncok bevonulása után becsatlakn baba: a) a lovasságnal, b) a lovasúteg osztályoknál, c) a tábori tüzérség hajó és eszleg kezelő-tüzéremek a katonai kerületi parancsnokagóktól meghatározott részei, d) a vonatsapatok, e) az egységügyű osztályoknál az egészségügyi csapatparancsnokságtól meghatározott részét. f) a ruhakezelő-intézetek, g) a katonai élelmező intézetek legénysege. A megszállott tartományokban és Dalmáciában a szabadságolás történik, még pedig: azonnal: az ujoncok megérkezése után a 68. gyalogezred 2. 3. és 4. zászlóaljánál, a 25—2., a 32—2., a 64—2., 66—1., 69—1., 78—1. és 86—4. zászlóaljnal. Az ujoncok beérkezése után öt héttel történik a szabadságolás a 68. gyalogezred 2. 3. és 4. zászlóaljnál, az 6. gyalogezred 1. zászlóaljánál és a 71. ezred 4. zászlóaljánál, va amint a vonatsapatoknak a megszállott tartományokban lévő részében. Az obstrukción folytán behitt 1901. sorozási évi póttartalékosok a fol 6 évben nem hivandók be legyervegvakoriatra. Az összes ujoncokat — ideértve a haditengerészetet is — a tényleges szolgálatra a hadkiegészítő parancsnokság hívja be (mozgó sorozó bizottságok) már kiadott 1904. május 9-ikére szóló utasítások szerinti. Az egvéves önkénteseket 1904. október 1-ére, az orvos egvéves önkénteseket 1905. április 1-ére kell bevonni.

Öngyilkos urinó Nagybecskerekéről táviratozzák: *Hor* áth Zoltán törökbecsei főszolgabíró felesége, *Csörös* József módosi ügyvéd leánya, tegnap este Törökbecséről Mődödra utazott. Udaérkezve, a szobába zárkózott és föbelölte magát. A fiatal asszony szülei a színházban várták leányuk érkezését. Tettét pillanatnyi elmezavarban követhette el.

— Az utvari levéltár új épülete. Bécsből táviratozzák: A király ma délután meglátogatta az utvari és állami levéltár új épületét. Ő felségét gróf Goluchowski külügyminiszter és több magasabb hivatalnok fogadta. Ő felsége nagy érdeklődéssel tekintette meg az épületet és tetszéssel szemlélte a 816-tól 1816-ig terjedő évezredet illusztráló régiségeket. Távozásakor ő felsége gróf Goluchowski külügyminiszternek köszönetét fejezte ki a szép mű kezdeményezéséért.

— Rejtélyes halál. Csongrádról táviratozzák: *Fülöp* Kálmán, a szegedi kereskedelmi iskola hallgatóját, ki vasárnap délután, Csánytelek közelében fekvő *Folyárma* rándult, tegnap este mostoha anyja, *Dezi* Elemér uradalmi ispán ebédelőjében állott fejfel, szétroncsolt koponyával halva találták. Az öngyilkosság kiállításnak látszik, mert a fegyvert a szomszédzsoba pamlagján találták. Halála előtt egy kiránduláson vett részt és a kirándulásról jókedvvel tért haza. A rendőrség a *gyilkos*ot megindította.

— A *Carpathia*. Fuméből táviratozzák: A kivándorlási törvény életbeléptetésével egy időben indul amerikai útjára a *Carpathia*, a Cunard Line tengerjáró hajója. Hogy ennek a hajónak berendezéséről s a kivándorló magyar állampolgárok ellátásáról a nyilvánosság is tárgyilagos képet kapjon, az *Adria* magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság meghívta a magyar sajtó képviselőit s ma délelőtt bemutatta előbb a kivándorlási irodában észlelhető nyüzsgő életet, később magát a kényelmes berendezést, pazarul kiállított hajót. A „*Carpathia*” 18.000 tonna hatalmas hajó harmadfélezer utasra van berendezve s minden egészségügyi és kényelmi tekintettel számol; az egész egy nagy város, külön Marconi-rendszertű táviróállomással, az utasok számára kiadott újsággal, sajtó nyomdával, stb. Mindenki meggyőződhetett, hogy a kivándorlók ellátásáról a *Carpathia* a lehető legjobban gondoskodtak. A *Carpathia* holnap, kedden délután indul el körülbelül másfélezer utassal.

— Balneológiai kongresszus. A magyar fürdőügyi kongresszus ma délelőtt folytatta tanácskozásait *Taufner* Vilmos egyetemi tanár előnöklété alatt az orvosegyesület helyiségeiben. Az első előadót dr. *Ádár* Lajos karisbadi fürdőorvos volt, aki a gyomor elválasztási zavarainak kör- és gyógytanához szolgáltatott újabb adatokat, tekintettel a diétikus gyógyításra. Utána dr. *Kelen* József elpataki fürdőorvos értekezett a gyomor- és bébántalmak balneo-physiotherapiájáról. Dr. *Hankó* Vilmos tanár adatokat nyújtott a szovátai ferró vésztak kémiai viszonyainak megismeréséhez. Dr. *Császár* Miklós franszabadi fürdőorvos a női betegségek preservatív kezeléséről, különös tekintettel a balneotherapiára emelt újabb adatokat. Az utolsó előadót délelőtt dr. *Fás* Mátyas volt, aki a Basesew-kór klimatikus és organo-therapeutikus kezeléséről értekezett. Az esti záró-ülésen dr. *Bókay* János a tengermedellői hospicekról, dr. *Bosányi* Béla a balneo-hydrologia haladásáról dr. *Rottenbiller* Ödön a kénés hévízek hatásáról és dr. *Békny* Árpád a magyar fürdő létezőtörténetéről tartott előadást. A kongresszus után, este kilenc órákor társas-vaesora volt.

— *Dániel* Márton halála. A régi országgyűlések egy ismert alakja hunyt el ma Budapesten: *Dániel* Márton királyi tanácsos. Husz esztendőig képviselte Erzsébetvárost az országgyűlésen és főképp a közköztársadalmi bizottságban munkálkodott. Mint Alsó-Fehér-megye *széleleti* aljegyzője kezdte meg közpályáját amelyről 1902-ben vonult vissza. Azóta Budapesten lakott és szorgalmasan ellátogatott a szabadalvó klubba, ahol most kegyelettel emlékeznek meg róla.

— A társadalmi fejlődés irányáról. A *Társadalmi tudományi Társaság* szombatheti este *Fikler* Gyula előnöklété alatt nagy és díszes közönség jelenlétében folytatta vitáit a Társadalmi fejlődés irányáról. *Erdnát* István, *Wolfer* Pál és *Régl* János szóáltak fel ezután, mind a hárman más-más szempontból világítva meg a kérdést. A holnapi vitáestén *Vessi* József és *Prohászka* Ottókar szóal fel,

— Halálhír. *Magasházy* Gyula biztosítóintézeti kárbeszélő e hó 16-án elhunyt 46 éves korában Budapesten.

Engel David e hó 15-én 60 éves korában elhunyt. Nagy részvét mellett helyezték tegnap örök nyugalomra az óbudai izraelita temetőben.

— A cukrász-sztrájk. A rendőrség tegnap feloszlatta a cukrászok sztrájkantányját, de a sztrájkolók egy része a régi elszánt-sággal ragaszkodik követeléseikhez. Ma délután az *Adria*-szállóban tartottak gyűlést és az egyik szónok olyanformát mondott, hogy a rendőrség azért oszlatta föl a sztrájkantányát, hogy szolgálatot tegyen magas állású urnőknek, akiknek asztaláról hiányzik a sütemény. A munkások békésebb része, úgy látszik, megegyezett a mesterekkel, mert ezek ma délután megtartott értekezletükön elhatározták, hogy holnap hét nagyobb üzemre berendezett cukrászdában ismét megkezdik a munkát, az üzleteket pedig szordán, illetve csütörtökön nyitják meg. E hét üzletben egyrészt a kismesterek, másrészt pedig a dolgozni akaró munkások veszik fel a munkát. Az a hét üzlet, amelyekből a nagyközönséget cukrászárúkkal ideiglenesen ellátják a következő: *Gerbáud* Emil *Gizella*-tér 7., *Weiss* Béla *Muzeum*-körút 9., *Wikus* Károly *Deák* *Ferenc*-*utca* 17., *Hauer* Rezső *Kerepesi*-út 49., *Frenud* Ödön *Király*-*utca* 14. és *Teréz*-*körút* 25., *Lukács* *Andrássy*-út 86., *Bauer* *Samu* *Andrássy*-út 6. A többi cukrászüzletet a rendelkezésre álló munkaerő arányában, de legkésőbb e hó 23-áig, szombatig, nyitják meg.

— *Házasság*. *Hedvig* Imre nyomdatulajdonos eljegyezte *Kunstädter* *Lujza* kisassonyt, *Kunstädter* *Mór* leányát.

Dr. *Dékány* *Aladár* debreczeni ügyvéd eljegyezte *Fispán* *Mór* kecskeméti törvényhatósági bizottsági tag leányát *Irmát*.

Lukács *Kálmán* eljegyezte *Poras* *Ilonkát* *Székesfehérváron*.

Kiss *Bertalan* *Jászjákóhalmaról* eljegyezte *Héber* *Erzsike* kisassonyt, *Héber* *Antal* leányát Budapesten.

— A *fátum*. Jellemző a pétervári hangulatra hogy most szétlőben beszélnek, hogy a legutolsó katasztrófa *fátumszerű* volt. A *Makarov* szó ugyanis japán nyelven annyit jelent, mint *elvésett*. De ki gondolt így babonával, amikor az egész közvélemény egyszerre üdvözölte az orosz flotta új vezérét.

— *Újabb robbanás Barcelonában*. *Barcelonából* táviratozzák: Tegnap este 6 órákor a *Torre* téren *petárdá* robbant fel, ami nagy ijedséget keltett. Kár nem történt. A király este *Maura* miniszterelnök kíséretében meglátogatta a kataloniai intézetet. A közönség mindkettőjüket lelkes ovációban részesítette.

— A fuvarosok sztrájkja. A rendőrség a napokban arról értesült, hogy a fuvaros kocsisok körében ismét sztrájkmozgalom van keletkezésben. A kocsisok tíkes gyűléseket tartanak s a postakocsisokat is be akarják vonni a mozgalomba.

— A teljes vasárnapi munkaszünet. A fővárosi fűszer- és csemegekereskedők alkalmazottainak százas bizottsága, vasárnap délután értekezletet tartott a *Vigadó*-ban. A bizottság megválasztotta az a huszonöttagú küldöttséget, melyet dr. *Várossy* *Vilmos* országgyűlési képviselő csütörtökön a kereskedelmi miniszter elé vezet. *Várossy* át fogja nyújtani az a kétezer fűszer- és csemegekerekedelmi alkalmazott aláírásával ellátott memorandumot, amelyben kéri, hogy rendelkezze el a miniszter nekik is a teljes vasárnapi munkaszünetet.

— *Rendőri hírek*. Ma reggel fél nyolckor a *Kerepesi*-út és *Eszkonai*-*utca* sarkán a 411. számú közúti villamos kocsi elgázolta *Magatin* *Oiga* 10 éves siksnéma leányát, aki nem hallotta a kocsivezető csengetését. Agyrázkódás tünetei között vitték a *Rókusba*. — A vármázas *paotánás* *pinceség*ben levő mosókonyhában ma délelőtt tűz támadt, melyet a kivonult tűzoltóság oltott el. — *Györfi* *Johanna* 15 éves öseleleány meg nyolc hetét ezelőtt elhunyt rokonának, *Dafcsik* *János* kávémérőnek a *Vörösmarty*-*utca* 8/a számú lakásáról. A rendőrség keresi.

(x) Aki szép és tartós pázsitot akar, rendelje meg *Mauthner* *Ödön* cs. és kir. udvari

magkereskedésben, Budapesten a *Mauthner*-*féle* kiállítási fűmagkeveréket.

(x) *Ayres* új *Ritchele*, *Fionning* *lawn*-*tennis* ütők *Kertész* *Todor*nál.

A vasutasok fizetésrendezése.

Budapest, Aprilis 18.

A vasutasok körében a fizetésrendezés törvényjavaslatát nem kellett megnyugvást. A javaslat egyenlémly részletében, különösen a lakbér osztályok megállapításánál, a minimális követeléseket sem elégíti ki. A gőcpont s helyi bizottságok értekezleteiken egyhangulag tiltakoztak a fizetésrendezés tervébe vett módosításai ellen. Izgatott hangulatan folyt le a rákosi helyi bizottság, a szegediek, zágrábiak, zsolnaiak, kaposváriak s a miskolcziak gyűlése.

A *Máv. Altségi Körben* ma este tárgyalták a fizetésrendezés ügyét. A szónokok cikese-redeket hangon bírálják a javaslatot, amelyet mindenképpen tarthatatlannak mondtak. Elhatározták, hogy holnapután memorandumot adnak be a pénzügyi bizottsághoz. Emlékiratukban kimutadják, mennyire sérelmes a javaslat. Egyébként a nagygyűléstől várják a helyzet megoldását. Nyíltan hangoztatták, hogy az *altisztek szolidárisan az összes vasutasokkal el vannak határozva a legvégsőre is*. A pénzügyi bizottsághoz beterjesztendő memorandum kidolgozására bizottságot küldtek ki. A rákosi helyi bizottság az angyalföldi Polgári Körben gyűlésezett s egyhangulag ezt a határozatot hozták:

1. Az angyalföldi helyi bizottság ezennel tudomására adja a budapesti együttes kerületi bizottságnak, hogy az év április 16-án benyújtott fizetésrendezési törvényjavaslatot magára nézve a maga teljesességében sérelmesnek találja és ezzel szemben ismételve *ragaszkodik az általunk beterjesztett háromrendbeli memorandum és pótmemorandum összes pontozataihoz*.

2. Felhívjuk a budapesti együttes kerületi bizottságot, hogy ezen igényeknek kivívása érdekében hívja össze *április 20-ára a vasutasok országos nagygyűlést*.

3. Felhívjuk a budapesti kerületi bizottságokat, hogy ezen javaslatunkat magukévé téve, az a szombathelyi elnökséghez rögtön beterjesztik.

Ezzel a határozattal megegyeznek a vidéki bizottságok határozatai is. A határozat meghozatalát izgalmas értekezések előzték meg. *Miskolc*sról azt jelentik, hogy ott ma két gyűlés is volt. A délelőttin *Rév* *Ödön* felügyelő elnökölt s azt indítványozta, hogy a 20-iki nagygyűlésen küldöttséggel képviseltesse magát a miskolczi vonal. A bizottság többsége ezzel szemben azt követelte, hogy mindenki utazzék a nagygyűlésre, akinek csak szabadideje van. Az elnök ezt ellenezte s mikor látta, hogy javaslatát nem fogadják el, lemondott. A délutáni gyűlésen *Botka* *Atula* segédtitkár elnökölt, körülbelül ezren voltak együtt az üzletvezetőség vonalairól. Elkeseredett hangulatan tiltakoztak a fizetésrendezés javaslatát ellen s végül a rákosi bizottság határozatával egybehangzó határozatot hoztak megtoldván ezt azzal, hogy a nagygyűlésen mindenki vegyen részt, aki csak teheti.

*Szeged*ről táviratozzák: Ma este az államvasutak üzletvezetőségének személyzete, hivatalnokok, mérnökök, altisztek és szolgák, összesen mintegy 500-an viharos ülést tartottak *Dobó* *Jenő* előnöklété alatt. Az ülés előtt két ívet írtak alá, egyiken *fogadalmat vállaltak a szolidaritásért*, a másikon pedig azt az elhatározást írták alá, hogy a mozgalmi bizottság nagygyűléssé alakul át. Az értekezlet kezdetén az elnök közölte, hogy *Steele* *Frigyes* tiszteletvezető fő magához kérte és közölte vele, hogy *Ludvig* *Gyula* elnökgazgatótól táviratot kapott, hogy *20-ára Budapestre hirdetett nagygyűlést betöltötte* és utasítja az üzletvezetőséget, hogy a személyzetnek ezen nagygyűlésen való megjelenésére se szabadságot, sem szabadjegyet ne enged-

lyezzen. Miután — így szólott tovább az elnök — a szegedi mozgalmi bizottságot én vezetem, azt kérdelem, számíthatok-e az önök szolidaritására? Erre a jelenlévők hangos felkiáltással kijelentették, hogy szolidaritást vállalnak. Az elnök aztán azt kérdezte: Ha van a tereben valaki, aki nem vállal szolidaritást, az álljon fel. Erre *Manaszáros* segédtitkár állott fel egyedül. Az elnök a minden oldalról felhangzó *Ki vele!* kiáltások közepette így szólott *Manaszáros*hoz:

— *Őn vagy gyáva, vagy spion!* Kérem, hagyja el azonnal a termet!

Manaszáros azonban tovább is ottmaradt. A gyűlés azután táviratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben sürzősen kéri őt, hogy *a nagygyűlést eltöltő rendeletét vonja vissza.*

Békés-abáról jelentik: A máv. alkalmazottainak békésosabai helyi bizottsága *Polgár Lajos* osztálymérnök elnöke aatti népes gyűlésében a fizetési javaslatot jóakarottnak de *sérelmesnek nyilvánítja.* A lakbért teljesen sérelmesnek találja az előlépteést nem látja biztosítottak sőt mindenkor megszakíthatónak. Kívánja, hogy a hivataloknak 1600 az alítszék 1200, a szolgának 700 korona tűzsefizése legyen, továbbá a lakbérnél három osztályt, de a harmadik osztályban is nagyobb legyen, mint a javaslatban. Elhatározták hogy a javaslat tárgyalása előtt az országos mozgalomhoz tovább is csatlakoznak s hogy ezen a héten Budapesten országos gyűlést tartassék.

Az a híresztelés, mintha a főmozdonyvezetők fizetésjavítása az államvasutai tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló törvényjavaslat indoklásából kiharadt volna, a *Budapesti Tudósító* illetékes helyen szerzett értesülései szerint nem felel meg a valóságnak.

FŐVÁROS

(*) **A vízhiány.** Ma éjszaka tizenkét óra körül a pesti oldalon elzárták a házi vízvezetékcsatlakozásokat, amelyeket csütörtökön hajnalban szabad újból megnyitni. A két napos vízhiány alkalmából a pénzügyminiszter ma tudatta a fővárossal, hogy április 19-én és 20-án a hidakon vízzel végett a budai oldalra átmenő kocsiknak és a vízzel visszatérő kocsiknak a hidvám-mentességet megadja. Aki vizért megy Budára s onnan vizet hoz, hidvámot egyik hidon sem fizet. A hatóság értesíti a közönséget, hogy a köztisztasági hivatalban és a vízvezetési igazgatóságnál a két napon át állandó inspekción tartanak. Ha valahol a vezetéknek támad baja, csak telefonon kell értesíteni a vízvezetési igazgatóságot. A fölállított közkutakat a köztisztasági hivatal kezeli s ha valakinek valami jogos kérelme van, a köztisztasági hivatalhoz kell fordulnia.

SZINHÁZ, ZENE

** **Alessandro Bonci.** A fejskékkel egyidejűleg tért vissza hozzánk *Bonci Alessandro*, az olasz bel canto vándormadara, aki remek fejhanglejtésű, utóérhetetlen pianóval és perfect izléssel annyiszor elragadta már a budapesti közönséget. A wagnerizmus világra szóló hódításai és a nagy, komoly zene kultusza közepette egyes virtuózok, akik a régi, alacsony nívón álló olasz operákat viszik magukkal, már nem igen köthetik le a mind műveltebb finomodó publikum érdeklődését. *Bonci* azok közül való, akiknek ez még s ke-

rül, mert tagadhatatlan, hogy nemesebb eszközökkel dolgozik, mint a hang bravúros akrobatái. Ma *Rivoltoban* Mantua hercegét énekelte és kiváló művészetével egyik tapsot a másik után aratta.

** **Egryess Ákos** bucsuja. *Egryess Ákos*, a Nemzeti Színház egyik legrégebb, legbuzgóbb tagja, ma este bucsuzott el a színpadtól és a közönségtől *Macbeth* címszerepében. Fényes nevet örökölt édesatyjától, a nagy *Egryess Gábor*tól aki a tizenkilencedik század legkiválóbb művészei közt áll és aki játékaiban a stílusával analízis alakításainak a mélyiségeivel korszakot alkotott a magyar színesztörténetben. *Egryess Ákos* az örökségül rámaradt nagy nevet becsülettel viselte és méltóvá tette magát rá azzal a szüzesen tisztia, ideális rajongással, amelylyel a magyar színpadot szolgálta. Otven évvel tovább tartott ez a szolgálata és ez a hosszú idő egy pillanatra sem látta hanyatlani *Egryess Ákos*-ban se a nemes lelkesedést, se a szigorú kötelességérzetet. Az első merész és nagy szabású kísérletek után zugolódás nélkül volt meg azok sorában, akik arra vannak hivatva, hogy a kisebb szerepeket játszsák. Ha nem emelkedhetett édesatyjához, akibe nemcsak araban, de lelki kvalitásaiban is hasonlított és akit követendő mintául állított maga elé: megelégedett azzal, hogy tudását, ambícióját és páratlan lelkiismeretességét a színeszi ábrázolás kisebb lokain érvényesítse. Ebben a hatáskörben lankadatlannal, jeles eredménnyel működött és a Nemzeti Színház összejáratának egyik kitünősége lett. Témérdek epizód-alaknak adta meg a kellő fontosságot s vig és komoly szerepekben egyforma készséggel bocsátotta magát a Nemzeti Színház reade kezésére. *Egryess Ákos* mint gyerek-ifjú végigharcolta szabadságharcunkat és dicsőséges sebet kapott a haza védelmében. A szabadságharc után több évig szíkeszkedett, azután besorozták az osztrák hadseregbe, ahonnan a hatvanas évek elején lépett ki mint huszári hadnagy. Radnótiay intendáns 1866-ban szerződtette Árpád öccsével együtt, aki szintén kiváló tehetséggel indult a színi pályán, de a szép reményűségeket nem válthatta be, mert a 60-as évek végén élete virágában meghalt. *Egryess Ákos* 1844-től 1870-ig vidéki színpadigazgató volt és 1870-ben tért vissza a bói a Nemzeti Színházhoz. Ettől kezdve a mai utolsó föllépésig példás hűséggel fáradhatatlan kitartással állott a maga helyén. A mai este megható bucsuzása kezdődött a színpadon, félórával az előadás kezdete előtt. *Somló Sándor* igazgató gyönyörű beszédet intézett hozzá, majd *Náday Ferenc* mondott meleg szavakat a Nemzeti Színház tagjai nevében. Az Opera részéről *Váradi Sándor*, a Vígshízház részéről *Péchy* főrendező, a Magyar Színház, Népszínház és az Országos Színeszgyesület részéről *Zoltán* igazgató, *Szirmay Imre* és *Mészáros* üdvözlőték a távozót. A beszédeket pompás babérokoszorúk és értékes aándékok kísérték. Amikor a függöny felbuzták a közönség ünnepelte *Egryess Ákos*ot percekig tartó tapsokkal és a felvonások végén számtalan kihívással. A 72 éves színesz bábúlatos energiával játszotta utolsó szerepét. Eladás a pályatársai és tisztelői lakomárágyúlék össze a Pannónia különtermeben, ahol szebbnél szebb felköszöztetők emelték ki a nyugalomba lépő művészt kiváló érdemeit. (A. E.)

** **Szerződötetés.** *Füredi Bélát* a miskolci színház volt tagját a Népszínházhoz szerződtette *Vidor Pál* igazgató.

** **A főközzel** csütörtöki bemutatójára nagy porddal készül a *Királyszínház* énekes személyzete. A darabban amelynek szerepei egytől-egyig elsőrendű erőketl vannak beütve *Komáromy Mária* a tavaszi a fő női szerep, amelyben ismét lesz alkalma énektudását érvényesítenie. Az igazgatóság új kiállítását csilálatott a darabhoz.

** **Nemzeti Színház.** Mióta a Nemzeti Színházhoz visszaszerződött *Csillag Teréz* csak régi szerepeit játszotta, új szerepben most nyílt először alkalma bemutatkozni a kiváló művésznőnek és pedig *Hévesi Józsefnek* *A mama* című vígjátékában, mel nek színrehozását a Nemzeti Színház igazgatóság 23-ikára, jöv csütörtökre tűzte ki. A darab elsőszerepén kívül, mely *Csillag Teréz*nek van írva, nagyobb szerepet játszanak még *Helvey Laura*, *Gyenes és Rózsanegy.* — *Császár Imre*, aki gyengélkedése miatt a Délvidéken üdült, bazarokozott s holnap kedden lép fel először az *Utazás az őzelegység felé* fő lériszerepében, *édesi Ferenc* nagysikerű vígjátéka amelynek eddig minden előadása szűfolt nézőter előtt olt le s amelyet a múlt heten éppen *Császár* betegsége miatt nem adtak ezzel ura műsorra kerül s a hét folyamán még csütörtökön is színre kerül. — *Hercegy Ferenc* új történeti színművéből, a *Budáncbó* már a házi főpróbák tolynak már, a bemutatás előadás pénteken lesz. Az új darab a színház csaknem egész drámai személyzetét foglalkoztatja.

** **A Vígshízházban** vasárnap este adták tízedszer *A királynő férjét*, még pedig minden zugában zsúfolt nézőter előtt. *Xanrof* énekes darabjának nagy sikerére való tekintettel, az igazgatóság meghosszabbította *Kury Klára* vendégszereplési szerződését, amely eredetileg tíz felépésre szólt. A művésznő, mint *Zita királynő* egyiket játszsza legkiválóbb alakításainak és gyújtó hatást ér el mind egyik dalával. Gyönyörű öltözékei is növelik a sikert. A hét minden estején a *Királynő férje* kerül színre és *Hegedűs, Tanay, Vándrey, Nikó Lina, Tapolczay, Balassa* esténként megújuló nagy tetszést aratnak. A ma esti előadást is zsúfolt ház kagactja végig.

** **Magyar Színház.** A drótoslót holnapi jubiliári előadását egy drótoslót prólogja vezeti be, amelyet *Tomcsányi Kusi* mond el. A pénteki operetűjondság, *A rikkenes* előadásán *Vörös Elek* cigánybandája is közreműködik.

MŰVÉSZET

□ **Berzeviczy miniszter a Műcsarnokban.** *Berzeviczy Albert* közoktatási miniszter ma délelben megjelent a városi Műcsarnokban, hogy az állami képviselő-bizottság által a tavaszi kiállításra a múzeumok és vidéki képtárak számára megvásárolt műveket megtekintse. A miniszter dr. *Ambrosius Dezső* titkár kalauzusa mellett egy óráig szemlélte a kiválasztott műtárgyakat. A miniszter döntését az állami képviselők ügyében a jövő hétre várják.

SPORT

A bécsi versenyek.

— Ötödik nap. —

Bécs, április 18.

A tavaszi meeting ötödik napának főútama a Fenék-verseny lesz. A versenyt tekintettel arra, hogy a súlykülönbséget csakis korábban, a legjobb lónak kellene megnyernie, a magunk részéről ezúttal az idősebb telivérnek előnyt adunk a háromévesek felett, annál is inkább, mert értesülésünk szerint az újabb évjárat képviselői közül csakis *Divat* és *Ambrosius* fognak mérkőzni. A mezőny valszinűleg a következő résztvevőkből fog megalakulni:

Jenkins	63½	...	Bonta
Macdonald	66	...	Taral
Bonomodo	63½	...	Lewis
Divat	62	...	Shea
Ambrosius	52	...	Aylin
Sorrento	63½	...	Huxtable

Jenkins a Király-díj favoritja és hír szer-

TAUSKY J. FIAI, POZSONY

Alapított 1846-ban

Előszöveg és felhívulhatatlan versenyképesséff a **menyasszonyi kelengyék** szállítása terén, úgy az árat, mint a felhasználható anyag kitünőségét és tartósságát tekintve. Kívánatra árjegyzék.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Irtá: LAGERLÖF ZELMA

(27)

De gróf Dohna, aki szintén ott volt, nem félt. Maga kapta fel és do tta be őket sorra a vízbe. Melyen felsőháttal. A tiszta, evangéliumi tanítás előarcosának érezte magát. És semmiféle csuda sem történt régi szentek járára. Csöndesen sülyedtek bele a megsemmisülésbe.

A következő vasárnapon pedig a svartjói templom ragyogó féhéren állt ott. Semmiféle szobor nem zavarta már a belső áttekintést. Csak lelki szemükkel látták az ajtókat az ég pompáját és a szent látomásokat. Az emberek imája a maga szárnyán emelkedék az ég urához. Ne akadhasanak meg a szentek ruhájának a szegélyén.

Zöld a föld, az emberek pompás lakása; kék az ég, az ő sóvárgásuk célja. A világ sugárzik a színektől. Miért fehér a templom? Fehér, mint a tél, mezítelen, mint a szegénység, halovány, mint a félelem. Nem csillámlik a dértől, mint télen az erdő. Nem sugárzik a gyöngytől és csipkétől mint a menyasszony. Hídeg, fehér, agyagos színben áll ott a templom, szobrok nélkül, képek nélkül.

Am a vasárnapon Dohna gróf virággal díszített tamlásszékből ült a kórusban, hogy mindenki láthassa és marasztalhasa. Most érzni akarta, hogy tisztelik, mert a régi pódokat kijavította, a kopottas szobrokat megsemmisítette, minden megvasádt ablak a új uvezt vágatott és az egész egész templomot befestette. Hisz módjában volt mindezt megtenni. Ha a Mindenható haragját akarta csillapítani, akkor helyénvaló volt, hogy a templomát felékesítette, már amint fölé tellett. De miért fogadta el ezért a magasztalást?

O, aki kérlelhetetlen szigorúsággal terhelt lelkiismerettel jött, akinek a szegények padja mellett térdre kellett volna borulnia és testvereit ott a templomban arra kéri, imádkozzanak az istenhez, hogy szentélyében megtérje. Jobb lett volna reá nézve, ha mint szegény gonosztevő áll ottan, a helyett, hogy fejjel a földön és magasztalást, tisztelettel fogadja el, amiért ki a part békülni az istenével.

Ah, Henrik gróf! Isten bizonyosan a szegények padjára itelt téged! Nem hagyta magát félrevezetettől attól, hogy az emberek nem mernek ócsárolni. Még mindig a szigorú isten, aki a követeket szólaltatja meg, amikor az emberek hallgatnak.

Amikor az istentiszteletnek vége volt és az utolsó ének is elhangzott, senkinek távozott a szemből, a pap azonban fölment a székre, hogy a grófhöz hátszót beszéljen. De hát ennyire még sem kerülne ett a dolog!

Mert hirtelen megnyílt az ajtó és a régi szentek bejöttek megint, a Lóf tó vizéről nedvesen s a zöld iszaptól besznyezve. Meghalottak ugyanis, hogy hálábeszéd készül itt ahhoz, aki isten szent házából érzte és a hullámokba sülyesztette őket. A szenteknek is volt néhány szavuk a dologhoz.

Nem szeretik a hullámok egyhangú csapkodását.

Imához és áhitatos énekhez vannak hozzá szokva. Hallgattak és mindenbe belefűtöttek mindaddig, amíg hitték, hogy isten tiszteletére történik a dolog. Csak hogy nem úgy volt. Ott ül Dohna gróf, kőszéke dicsőségétől és becsületétől, fenn a kóruson és azt akarja, hogy isten házában imádják és magasztalják. Ezért keltek ki nedves sűrűkből és jönnek a templomba, és az egész közösg rájuk ismer. Ott van egy Szent Olaf, sisakján a koronával és Szent Erik köpenyén az arany-

virággal és a szürke Szent Jürgen és Szent Kriszoffer. Nincsenek többen; Sába királynője és Judith nem jött el.

Mikor aztán egy kicsit magukhoz tértek ámulatuktól az emberek, jól hallható suttyós vonul végig a templomon:

— A lovagok!

Persze, hogy a lovagok. És egyetlen szó nélkül egyenesen a grófhöz mennek, székét a vállukra emelik és kiviszik a templomból és künn a dombon leteszik.

Még mindig nem szólnak, nem néznek se jobbra, se balra. Egyszerűen kiviszik Dohna grófot isten házából, s amikor ez megtörtént, akkor a leközlebbi uton visszamennek megint a tóhoz. Senkinek áll az utjukta és senki sem töpreng sokat a szándékukon — az elég világos volt.

— Nekünk, lovagoknak, megvan a magunk nézete. Dohna gróf nem érdemli meg, hogy isten házában magasztalják, tehát kiviszszük onnan. Most behozhatjuk őt, aki akarja.

De nem hozták be megint. A pap magasztaló beszéde sohasem hangzott el. A közösg kiözlött a templomból. Nem volt ott senki, aki ne lett volna azon a nézeten, hogy a lovagok helyesen cselekedtek.

A vidám fiatal grófnéira gondoltak, akit Borgban olyan borzasztóan gyötörték. Ő rá gondoltak, aki olyan jó volt a szegényekhez, aki olyan szép volt, hogy mar az is vizsgálás volt, ha ránézhettek.

Bűnös dolog volt ugyan ilyen menetben a templomba jönni, de úgy a pap, mint a közösg érezte, hogy ők még nagyobb eufóziót akartak ünni a jó istenből. És egészen megszegevényültek álltak ott az elvadult öreg hőbortosokkal szemben.

Ha az emberek hallgatnak, a követeknek kell beszélniük.

De attól a naptól kezdve Henrik grófnak nem volt több maradása Borgban. Egy sötét augusztusi éjszaka zárt kocsit állt meg a nagy nyílt lépcső előtt.

A cselédek mind körüállták a kocsit és shawlokká burkoltán, arcán sűrű fátólai kibőjt Márta grófné. A gróf vezet, de azért reszket. Csak a legnagyobb nehézséggel lehetett rábírní, hogy átlépje a küszöböt és iemenjen a lépcsőn.

Aztán boldogan ült a kocsiban, a gróf beazott hozzá az ajtókat bezárták és a kocsis a lovak közé csapott. Amikor a varjak másnap reggel fölőredtek, akkor már túl volt tuskón-bokron.

A gróf attól fogva lenn élt messze Délen. Borgot eladták és azontul egyik kézből a másikba ment. Új gazdái mind szerethették azt a szép darab földet, de csak kevesen lettek ott boldogok.

Isten küldötte.

Isten küldötte, Lennart kapitányt. Egy augusztusi nap délutánján a brotyi vendégszobába érkezett és egyenesen a konyhába ment. Utban volt otthona Helgesäter felé, amely ott fekszik negyed mérföldnyire Brotytól északra az erdő szélén.

Lennart kapitány akkor még nem tudta, hogy isten küldötte ő erre a földre. Szíve ujjongó örömmel telt meg arra a gondolatra, hogy visszatér a neves-kirá otthonát. Kemény küzdelmen ment át, de hát most végre hazakerül és minden jóra fordul. Nem tudta, hogy egyike lesz azoknak, akik nem nyugodhatnak meg a maguk bajlájukban, akik nem melegeghetnek a maguk tűzhezükkel.

Lennart kapitány boldog érzéssel volt eltelve. Hogy senkit sem talált a konyhában, garázdálkodni kezdett benne, mint valami vad gyerek. Egy-két holmit feborított, a maoskat a kúnya fejére vetette és kacagott, hogy csak úgy harsogott belé a ház, amikor a két cimpora a pillanat hevében felmondta a barátságát és meggorbitott karmokkal, dühös pillantásokkal és felorvult szőrrel ment egymásnak.

Aztán a nagy lármára előkerült a gazdasszony. Megállt a küszöbön, nézte azt az embert, aki a harcoló állatokat

nevette. Nagyon jól ismerte, de amikor utóljára látta, bilincsel a kezén ült a fogház taligáján. Jól emlékszik ő erre. Hatódfél évvel ezelőtt valami tolvaj Karlstadban a téli vásáron ellopta a tartományi főnök feleségének minden ékszerét. Sok gyűrű, karperec és más ékszer tűnt el, amelyeket nagyra tartott az előkelő hölgy, mert csupa ajándék és örökölt holmi volt. Sohasem találták rájuk. De az egész tartományban elterjedt a híre, hogy Lennart kapitány a tolvaj.

A parasztság sohasem tudta megérteni, hogyan támadhatott ilyen hír. Hát nem volt e ez a Lennart kapitány jó és becsületes ember? Boldog házasságban élt a feleségével, akit csak néhány évvel ezelőtt vitt a házába; mert a viszonyai csak későn engedték meg neki azt, hogy megházasodjék. Nem volt-e elég jövedelme? Ugyan mi vétne arra ilyen embert, hogy gyurüket és karpereceket lopjon? És jobban esodákozott azon, hogy ilyen hír hitekre találhatott és olyan világosan bebizonyosodott, hogy Lennart kapitányt e becsátották és öt évi kényszer-munkára ítétek.

Maga mondta, hogy ott volt a vásáron, de onnan hazament, a nélkül, hogy bármit is hallott volna a lopásról. Az országton egy csunya régi boglárta lált, amelyet fővett és gyermekeknek ajándékozott. De ez a boglár aranyból való volt, s a lopott holmihoz tartozott; és ez volt a szer-néséltétsége. A gonosz ember volt a vádló és olyan bizonyoságot tett, amilyen csak tetszett neki. Uglátszik szükségé volt arra, hogy Lennart kapitány felregegye az utjából, mert kevéssel azután törvényt éki tárgyalást indítottak ellene, mert rájöttek, hogy az 1814 iki háborus évben puskaport adott el a norvégoknak. Általában hitték, hogy Lennart kapitánytól, mint tanutól félt. Aztán bizonyítékok hiányában fölmentették.

Az asszony nem tudott betelni az embere nézésével. A heja megszurkult s a hata megörnyedt — bizonyosan kemény napokat kellett átérlnie. De a barátságos arca és a jókedve, az megvan még. Ugyanaz a Lennart kapitány volt az, aki otárhoz vezetete és a lakodalmon táncolt. Még mindig megállt az uton, hogy minden emberrel szóba álljon, akivel találkozik, hogy minden gyermeknek egy-egy pénzdarabot vessen odá; meg minden ráncos arcú öreg-asszonynak azt mond-ná, hogy napról-napra fiatalabb és szebb, bizvást fel tudna még állani valami földóra. hogy muzsikáljon a fiataliságnak, amely egy nyírfa körül táncol. Ah istenem, bizony!

— Na, Karin anyó — kezdte — hát rám sem néz?

Tu ajdonképpen azért fordult be, hogy megtudja, hogyan megy az övének, vajjon várják-e. Hiszen tudniok kellene, hogy éppen mostánátan jár le a büntetése.

Az asszony csak jót tud mondani. A felesége olyan derekasan viselkedett, akár valami férfi. A lakást kibérelte az új gazdától és minden jól sikerült neki. A gyermekek elevenek, gyönyörűség rájuk nézni. És persze, hogy várják őt. A kapitány felesége szigorú asszony volt, aki sohasem beszélt arról, amit gondolt. Anynyit azonban tudott az asszony, hogy Lennart kapitány kánálával senkinek sem volt szabad enni, a székébe senkinek sem volt szabad ülni, miáltal oda volt. Most tavasszal pedig nem mult el nap, hogy föl ne ment volna a legmagasabb brotyi halomra és ne nézett volna le az utra, vajjon nem jön-e. És új ruhákat készített a számára, maga varrta a ruhákat, amelyeket csaknem egészen maga készített. Mindebből pedig csak lehetett látni, hogy várták, ha nem is mondta.

— Maga csak nem hiszi rólam? — kérdezte most Lennart kapitány.

— Nem, kapitány ur — felelte a parasztság — senkinek sem hiszi!

Akkor Lennart kapitányának nem volt több maradása a szobában, haza akart sietni.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK

† **Napleon, a bárendező.** Masson Fréderic tollából érdekes könyv jelent meg a napokban, amelyben a kiváló Napoleon-kutató egészen új oldalról mutatja be a császárt, tudnivaló min' táncost és négyesrendezőit. Napoleon szerénytelen bárendező volt; a nála szokott pontossággal tartotta számon az alkalmakat megállapította a műsort kiválasztotta a jelmezeket 81-ben három álarcsobált rendezett a császár a neuchatelei hercegnél (Berthier), a tőkancellárnál (Cambacerès) és Marescalchi grófnál. Ezeket a magánmulatásokat jobban szerette a császár, mint a hivatalos udvari bálakat. Tetszett neki, hogy dominóiban ismeretlenül elvegyülhet a tömeg között, bár jellegzetes járásával testtartásával mindig elárulta kilétét. Nagyon szeretett a jelenlévő hölgyeknek olyan dolgokat a szemükbe mondani, melyeket rendőrsége által megtudott. Azt is szívesen vette, ha fölített kérdéseire alapos, csattanós feleleteket kapott. De amennyire szerette inkognitót a fenntartani, annyira haragudott, ha nem találta ki, kivel beszélt. Lyeukor egyszerűen levette az illető álarcát és megnézte, kicsoda. Ezeket az álarcsobálkon találkozott rendszeren Tallien asszonnyal is, sőt vélt inkognitóban kalandokra is vadászgatott... Hogy a társaságot megtervezesse, gondoskodott Napoleon egy hasonmárról is Isabey festő személyében, aki remekül tudta az ő járását és testtartását utánolni, úgy hogy a dominóban mindenki összetévesztette őket. Mig aztán Isabey feltűnően járt-kelt a teremben, addig Napoleon édes ismeretlenségben szövögte végéig viszonyait. A császár jelmezei nem voltak fantasztikusak vagy cifrák, de sokféle színűek. Fehér, szürke, kék, fekete, világossárga dominók szerepeinek leggyakrabban a császári ruhatarban. A politikáról azonban még a tánc hevében sem feledkezett meg a császár. Gyakran a legkitűnőbb alakuló táncfogurát ísbelcsakítva, elővesz egy táncost (va amelyik vezérkari tisztje) és egyszerűen elküldi őt valamelyik külügyi udvarhoz diplomáciai küldetésben. A szegény perze elmegy a baiból — egy évre, esetleg örökre, mert utközben ellenséges területen is át kell haladnia...

† **Egész messziről.** A La Opinion de la Provincia című spanyol újság mu'atásos tolvajcsinyiról ad hírt. Egy barcelonai tényképzőgép-kereskedőhöz beállt egy jól öltözött ur és olyan gépet kér tőle amelylyel nagy távolságra lehet pillanattólfeleleteket tenni. A kereskedő mutat neki egy gépet. A jól öltözött ur alaposan megnézi, megtapogtatja és kijelenti, hogy a gép tetszik neki, meg is veszi csak azt szeretné biztosan tudni hogy tényleg alkalmas-e nagyobb távolságra.

— Meghiszem azt. Minden távolságra — a kereskedő.

— Például innen — szólta a jól öltözött és kezében a készülékkel néhány lépéssnyire távozott.

— Hogyne uram, még továbbra is jó.

— Hát innen — kiabálta a jól öltözött, valahonnan az utca tuisó végéről.

— Egész nyugodtan mehet még messzebb is — ordította utána büszkén a kereskedő.

A jól öltözött csakugyan messzebb ment, de annyira hogy máig sem jött vissza.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Szanyi előfizető. Barmely téglagvár vezetősége megadja a kötségre vonatkozó adatokat. — **Remény.** Az iparhatóságnál tegyen jelentést. A bizonyítványt minos joga visszatartani. — **N. S. 1.** Minden utasra vonatko-

zik. 2. A **Kivándorlási Értesítő** (szerkeszti Hegyi Jenő Fiumében) tudata részletesen, ha oda fordul. — **S. I. S. Besenyő.** Csak munka közben beállott balesetre vonatkozik. — **K. I. Budapesti** ilyen híd van több is — **3121. szamu** előfizető. Eppen a lakosság s amától ügy a létszámuk. Az áruházas csak a pénzügyigazgatóság engedelmével történhetik. — **Erdőtiszt.** Minden járandósága leigalbalott e címen. A második kérdését nem értjük. — **Aladár.** A sorrend ez: Amerika, Franciaország, Németország. — **M. A. Késmárk** 1 Védkezni csak a tisztos és szolid verseny erejével lehet. 2. Az illetőnek a kincstárral való szerződéses viszonyától függ. — **K. F. Budapesti** méltóságos új-ból beküldött levél kíséretében Valamiképp elküldödtet az első. — **Amerika** 1. A belügyminiszterümtől kell kérelmezni. 2. Barmely utvonalt választ hat. — **Sz. S. Egsyverü** az eljárás. Méltóságos valakt megbizni, aki a miniszteriumban tudakozódik ügye felől. — **Kürt. Sopron.** Az V-III. gimnaziumi osztályra kiterjedő különbözeti vizsgat kell tennie azokból a tárgyakból, amelyekkel a kereskedelmi iskola nem foglalkozik a gimnaziumban megkivánt résztesseggel. Ezutan vizsgára bocsátják a VIII. osztályból és ha ezt a vizsgat sikeresen leteszi, jelentkezhetik gimnaziumi érettségi vizsgára. — **K. J. Delta.** A Kelemen- és a Simonyi-Balassa-féle a legalkalmasabbak. — **W. J. Budapesti** Csak akkor, ha bebizonyítja hogy valójában úgy hívják. — **Os. M. Meszúr.** A bizottság még nem döntötte el a pályázatot. — **K. S. Átszpet.** Nem érvényes. A darabok a titkári hivatalban vissza ehetők. — **Doktor 18.** A logotechnikus dípomát megcserezheti. — **Előfizető fia.** 1. Az eg. es iparokar tartozó rajzudata a külöleges rajzianolajamon rajzianhatja el. Ilyen tanolajamok: az iparos tanoniskolák, alsó- és közep pariskolák minden nagyobb városban rendeznek. 2. Porcelánra emailfestések lehetnek. — **D. D.** A legelőbb kontraszt: a köznap szűrkesége a lényes ünneppan után. Ez magyarázza meg azt a kielen svárságot amit a távoból lát Igaza van, hogy a filozófia se használ ilyen dolgokban. A leki egysulyat az idő meghozhatja, de a löprengés aligha.

KÖZGAZDASÁG

A Budapesti Villamos Városi Vasút Részvénytársaság ma tartotta közgyűlést: dr. Falk Miksa elnökölte alatt. A kormány képviselőiben Abonyi Emil és Papp Árpád miniszteri tanácsosok jelentek meg. Falk Miksa elnök megnyitó beszédében a társaság vezérigazgatójának botjai Húvós Józsefnek a közgyűlés nevében szerencsekívánatait fejezi ki: abból az alka omból, hogy a király a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsos méltósággal tüntette ki. Kívánja, hogy Húvós a királyi kegy megnyilvánulása után is még számos éven át oly önzetlenül szolgálja nemcsak a társaság érdekeit hanem a óváros közügyeit is, mint eddig. A közgyűlés az elnök indítványára a társaság vezérigazgatójának legfelsőbb kitüntetése feletti örömét jegyzőkönyvi elő örökítette meg.

Húvós József megköszönve a közgyűlés ovációját, kijelentette, hogy ezental meg fokozottabban akarja kötelességét teljesíteni. A részvényesek sorából **Weiner Mór** üdvözölte, beszédében kiemelve érdemeit.

Az igazgatóság jelentése felelmit az állóhelyek megszüntetését, a Petőfi- és Eskü-tér közötti vona rész kiépítését, a Dunapart- és Nagykorut között berendezett körorgalmat. Felelmit a jelentés hogy kiépült a dunapart-utófélig a Podmanic-ky-utcai vonalból a Viktória malomig egy új vonal. Most már az egész Duna mentén hadnak vilamos kocsik. A Baross-utcai telepen 32 kocsi beo-gadására való remizt emeltek, megteleió vá-gányok le ektetése mellett. A kocsialomány 20 darab koruanyenyeles új kocsival gyarapodott légfékezők alkalmazásával.

A jelentés szerint a hivatalnokok és alkalmazottak boldogulása mindenkor szerel-tes teljes gondoskodását képezte az igazgatóságnak. Még 1896-ben azt az indítványt ter esztette a IV-ik közgyűlés elé, hogy a rendkívüli tartalékból 400000 koronát az 1894. évi tiszta nyereségből 10000 koronátan ki oly céiből, hogy abból nyugdíj-asp létesítessék. Az indítvány elfogaditvan az alap azóta 187099 korona 92 fillérre rugott.

A lejárt év ösz orgalma 3,271,923 korona 8 fillér bruttó bevételt eredményezett,

mhez különféle bevétel gyanánt 152,698 korona 50 fillér járul. Az öszes bevétel tehát 3,425,616 korona 58 fillér. Ebből levonván az üzemiadásokat és pedig 2,104,538 korona 2 fillért, továbbá értékesökkenés címén 120,000 koronát, a óváros részesedéseért (%) 65,438 kor. 46 fillért a lejárt évben k'sorsolói részvé-nyek és előbbeségi kötvények ter esztésére for-dítandó 134,000 K. Az uti kibocsátású 100000 darab részvény 5% kamata 50000 korona s végül az elsőbbeségi kötvények kamata címén 75624 korona Marad a mult évről áthozott 21,351 korona 90 fillérrel együtth 895,397 korona 79 fillér a közgyűlés rende kevéseire. Ebből a különféle utalékok levonása és a tartalékok dotálása után minden részvény után 14 koronát az élevezeti jegyek után 4 koronát fizetnek osztalékul homaptól kezdve az angol-osztrak bank budapesti fiókánál, a lemmaradó 45,103 korona 42 fillért a jövő év számlájára írják át. Brünauer részvényes közönsége le fezte ki az ügy-k gondos vezetéseért az igazgatóságnak. Húvós József vezérigazgatónak és Wörner Adolf műs/aki igazgató-nak Ezutan a lementésényt egyhanguag megad-ták. Végül a k'epő igazgatósági tagokat, **Schweiger** H. H. H. és **Tedesko** Lajost valamint a leigyeleltözöttség eddigi tagjait: dr. **Gaszner** Bélát, **Mansfeld** Rikhardot és **Doczi** Ignacot újból egyhanguag megválasztottak.

A luxuslövásár díjal. A második tavaszi luxuslövásáron a zsüri ité vértése alapján ma delelőt osztották ki a díjakat. A díjazás eredménye a következő:

A négyes fogatoknál: A földmivélsügyi miniszter díjat gróf **Andrássy** Tivadár nyerte. Az I. díjat gróf **Vigyázó** Sándor, a II. díjat gróf **Almáry** Imre a III. díjat gróf **Peracsévi** Albert kapta. Eusmerő oklevé jutott **Huszár** Elemérnek A hntos kettes fogatoknál: I. díjat **Mikovich** Ágost, a II. díjat **Fischer** és **Keiler** nyerte. Eusmerő oklevelet kaptak: gróf **Esterházy** Miklós Móric és herceg **Porcia** Aladár. A jukker kettes fogatoknál: Az I. díjat gróf **Zichy** Kázmér a II. díjat dr. **Dobosy** Ferenc, a III. díjat gróf **Szechenyi** Imre nyerte. Eusmerő oklevelet kapott **Pilis** Nándor. A hatas lovaknál: Az I. díjat **Zech** Arnold, a II. díjat **Abonyi** Árpád a III. díjat **Görgey** Árpád nyerte el míg **Algya** Sándor elismerő oklevelet kapott.

Tizenegy órákor megjelent a vásáron **József** Ágost főherceg nejével **Augusta** főhercegnasszonnyal. A tensesz vendégek végig-nézék a dikiosztást s háromnegyedóra ott-tartózkodás után távoztak a Tatterzaiból.

A kereskedelmi segélyegylet tegnap tartotta maróthi **Fürst** László elnökölte alatt ez évi közgyűlést. A közgyűlés az elnök jelentését jóváagyólag tudomásul vette és Haas S. Sándor indítványára az elnökségnek és választmányának köszönetet szavazott sikeres működéséért. Megválasztattak az igazgatósága: **Szöner** Károly, **Leitner** M. L., **Goldzieher** Géza, a választmánba: **Stern** Bernát, **Liebmann** Samu, **Lányi** Bernát **Frönlich** Armin, **Gutmann** Zsigmond **Glücksthal** Gyula, **Grünfeld** Adolf, **Lang** Ede M., **Sohlesinger** József **Nádasy** Gusztáv, **Löwentritt** N. János **Gyárfás** Oszkár, a leigyeleltözöttségbe **Ernst** Adolt, **Schäffer** Géza, **Kosch** Jakab, **Junker** József, dr. **Bala** Vilmos és **Sas** Manó.

A Hollandi Életbiztosító Társaságnál 1904. évi március hóban benyújtott 529 aaniat 4 327 524-22 K. tóke és jaradekról, ebből visszastaltotta 77 a fiatat 634,780 — K. tóke és jaradekról, kiállította 402 új kötvény 3 693 044-2 tóke és jaradekról. 1904. évi március hó végével a biztosítási állag volt: 34 090 kötvény 22 253 581-42 K. tóke és jaradekról.

Szezsarak. A kontingens nyereszszer ára **Budapestben** 44.50 korona pénzben, 46.50 korona áruban. — **Bécsben** a szezs gyen-gébb. A kontingentált készáru 47.20 korona pénzben, 47.60 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavasártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása Fel-hajtas 19 0 darab ruh, — kecske. **Jegyzett** árak: Előrendű ürü 46 l-től — 48 l-ig ki-vételesen l. — kg.-ként, (vagy 42. — k-től 49. — k-ig páronként), középminőségű ürü 42 l-től — 44 l-ig, kivételesen — l., kg.-ként vagy 42. — k-től 44. — k-ig páron-ként, kosokért — l-től — l-ig. kivételesen — l-től — l-ig vagy 5. — k-től — k-ig, középminőségű gyapjas — l-től — l-ig kivételesen — l. kg.-ként, vagy — k-től

Vasúti és gépgyár-részvények.

Table with 2 columns: Stock name and price. Includes entries like 'Első magy. gazd.', 'Gépgyár', 'Danubius', 'Ganz', 'Bazilika', 'Ugy. oszt. felhív.', 'Hécsvaros', 'Hécsvarosi', 'Ugy. oszt. felhív.', 'M. vörös-közébsz.', 'Ugy. oszt. felhív.', 'M. v. oszt. arany', 'Magy. v. oszt.', 'arany kor.', '20 fr. arany.', '20 márk. arany.'

Pénzremek.

Table with 2 columns: Currency type and value. Includes entries like 'Német bir. bjegy', 'Francia bjegy', 'Olasz bankjegy', 'Római bankjegy', 'Szerb bankjegy', 'Rubel'.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangelvételnek megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ártípusokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag lucerna magyar 46.—55.— korona, vörös aprószemű 40.—43.— korona, vörös erdőnyi — korona, vörös bángsági — korona, középszemű 46.—49.— korona, nagyszemű 50.—56.— korona, Diszókiszir: budapesti 62.50—63.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: 16gcn szarított vidéki — korona, városi 4 darabos 52.—52.50 korona, 3 darabos 54.—54.50 korona iüstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 16.75—17.25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 21.—21.50 korona, 85 darabos 25.50—26.— korona azonnali szállásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.—16.50 korona 100 darabos 20.50—21.— korona, 85 darabos 24.50—25.— korona. Szilvaiz: szlovéniai 14.50—15 — korona, szerbiai 12.50—13.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde nagyon nehezkésen fejlődött a forgalom. E bavlgyi és Északi részvények tovább emelkedtek. A Lloyd-részvény is emelkedett, mert a Lloyd-társaság szubvenció-tárgyalásának esélyei kedvezőbb megítélésre találtak. Galiciai Kárpát is emelkedett.

A déli tözsden Alpesi részvényeket erősebben kínáltak arra a hirre, hogy a gépipari társaságok a vasvámok leszállítása ügyében felszólalnak. Az Alpesi részvényről átszaramozott a gyengülés a többi papírokra is. Prágai vasmű 1940. Csehbánya 1245. Brúxi kőszén 627. Rudolf-kohó 315-re emelkedett. Adria 499.

Zárlat lanya az Alpesi részvények tartós lanyhaságára és az orosz értékeknek Párisból jelentett egyszázalekos esésére. Prágai vasmű 1940. A magánkamatlab 2 1/16 — 2 1/16 %.

Bécs, április 18. (Magyar értékek zárlatá.) 4% aranyjárdék 118.40. Magyar koronajárdék 98.—. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 162.50. 4% magyar földterhermen estési kötvény 98.35. Magyar hitelbank részvény 75.50. Magyar nyreményi-kölcsön sorsjegy 209.—. Magyar leszámitó- és pénzváltóbank részvény —. Kassa-oderbergi vasúti részvény —. Rimamurányi vasműrészvény 426.—. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1560. Magyar vasúti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasúti állami kötvény 499.—. Magyar Jelzőbank —. Adria —.

Bécs, április 18. (Osztrák értékek zárlatá.) 4 2/10 papírjárdék 99.75. 4 2/10 ezüstjárdék 99.50—100.45. 4% osztrák aranyjárdék 119.40. Osztrák koronajárdék 99.60. 1880. sorsjegy 152.50. 1864. sorsjegy 211.—. Osztrák hitelsorsjegy 466.—. Osztrák hitelrészvény 641.25. Anglo-osztrák bank —. Unionbank 516.50. Bécsi bankgyűlés 513.—. Osztrák Länderbank 424.—. Osztrák-magyar bank 1804.—. Osztrák-magyar államvasút 641.25. Déli vasút 80.75. Elbevolgyi vasút 425.50. Dunagőzhajózási társaság 851.—. Alpesi részvény 408.50. Dobányrészvény 343.—. 20 frankos arany 19.06. Cs. kir. arany (vert) 11.34. Londoni váltóár 239.72. Német bankváltók 117.27. Lipókohó 3.8.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 651.—. Török sorsjegyek 131.50. Az irányzat gyenge.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, április 18. (Zárlat.) 4 2/10 papírjárdék —. 4 2/10 ezüstjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 02.—. 4% magyar aranyjárdék 100.10. Elbevolgyi vasút —. Osztrák hitelrészvény 2 1 1/2. Magyar koronajárdék 98.40. Déli vasút 14.10. Osztrák-magyar államvasút 137.75. Károly Lajos-vasút —. Kassa-oderbergi vasút —. Osztrák bankjegyek 216.25. Bécsi váltóár 85.20. 4% új orosz kölcsön 92.80. Magyar vasúti beruházási köl-

csön —. Török dohány részvény —. A pesi bánya részvény —. Olasz járdék 103.40. Disconto Commandit 182.00. Magyar hitelbank —. Alta-átlános villamosgép Edison 214.—. Dnyamit Trust 171.60. Gelsenkirchener 210.25. Harpeni 186.30. Laurakohó 239.—. Az irányzat gyenge.

Páris, április 18. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút —. Új török konzol 83.36. Egyiptomi jára 08.—. Osztrák Länderbank 448.—. Parisi bankrészvény 1096.—. 3% os francia járdék 97.37. 4% os spanyol járdék 82.85. 3% os új törleszhető járdék —. Crédit foncier de France 675.—. Alpesi bányarészvény —. 4% os 1890. román kölcsön —. Görög kölcsön 215.—. Váltó Olaszországra 1/16. Váltó Amsterdamra 203.66. Váltó Brüsszelle 1/4. De Beers 4 2.—. Chartered 55.50. 5% os bolgár kötelezvény —. Magyar aranyjárdék 100.25. Déli vasút —. Váltó Londonra 25.35 Osztrák aranyjárdék 100.25. Török sorsjegy 137.75. Meridional vasút 718.—. 4% os olasz járdék 103.—. Otoman-bank 576.—. 3 3/4% os francia járdék —. Osztrák földhitelezet 1322.—. Déli vasúti elsőbbségi kötvény 317.—. 4% os 18.6. román kölcsön —. Donányrészvény 368.—. Váltó Bécsre 103.75. Váltó német piacokra 121.68. Rio 1334.—. East Rand 188.50. Randintem 73.25. Ma. yar jelzőbank 534.—. Az irányzat bágydt.

Frankfurt, április 18. (Zárlat.) 4 2/10 os papírjárdék —. 4% os osztrák aranyjárdék 101.90. 4% os magyar aranyjárdék 100.15 Osztrák hitelrészvény 201.50. Osztrák magyar államvasút 13.—.30. Északnyugati vasút 104.50. Bustiehardi vasút —. Londoni váltóár 204.42. Bécsi bankgyűléslet 131.—. Villamos részvény —. 3% os magyar aranykölcsön 84.30. 4 2/10 os ezüstjárdék 100.90. Osztrák koronajárdék —. Magyar koronajárdék 98.30. Osztrák-magyar bank 115.70. Déli vasút részvény 14.10. Elbevolgyi vasút 108.50. Bécsi váltóár 85.20. Párisi váltóár 813.25. Uniobank részvény —. Alpesi bányarészvény 207.—. Az irányzat gyenge.

Hamburg, április 18. (Zárlat.) 4 2/10 os ezüstjárdék 100.60. 1860. sorsjegy —. Déli vasút 14.20. 4% os Osztrák aranyjárdék 101.60 Osztrák hitelrészvény 201.10 Osztrák-magyar államvasút 138.20 Olasz járdék 103.40 4% os magyar aranyjárdék 100.20. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 16. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) 116—118 niérg. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — filérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 123—124 filérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 123—123 filérig. Fialat könnyű (páronkint 260 kilogramm terjedő sulyban) — filérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 200 kilogramm felüli sulyban) — filérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) — filérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — filérig. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) — filérig. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — filérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — filérig. IV. Romániai eredeti (Stach): Nehéz (páronkint 240 kilogramm felüli sulyban) — filérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — filérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 121—122 filérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 119—120 filérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 118—119 filérig. Sertéslétszám 1904. április 16. napján volt készlet 25.959 darab. — 1904. április 17. napján felhajtott 1906 darab. 1904. április 17. napján elszállított 529 darab. 1904. április hó 18. napján maradt készletben 27.426 darab.

Napirend.

Naptár. Kedd, április 19. Római katolikus: Timon. — Protestáns: Timon. — Görög-orosz: (április 6.) Butk. — Zsidó: Ijár 4. — Nap kel: 4 óra 50 perckor. — Nyugszik: 6 óra 37 perckor. — Hold kel: 7 óra 11 perckor reggel. — Nyugszik: 10 óra 19 perckor este. A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. A képviselőház házgyűlése fogad 11—12-ig. A Múzeumok tavaszi tárlata nyitva 9 órától 6-ig. Betepő díj 1 korona. Nemzeti Szalon tárlata nyitva d. e. 8 órától este 8-ig Belépődíj 1 korona. Könyves Kálmán-társaság képkiallítása (Nagymező-utca 37.) szám. Megtekinthető egész nap díjtalanul. Nemzeti Múzeum. Régiségtár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai megtekinthető 1 korona díj mellett. A történelmi és irodalmi kiállítás megtekinthető 9 órától 1-ig. Belépődíj 1 korona. Nővénytár szakemberek számára nyitva (Széchenyi-utca 1. sz.) nyitva 9—1 óráig. Technológiai szarnuzsuzm nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. A földtani intézet múzeuma a Stefánia-uton nyitva délelőtt 10 órától 1-ig. Belépő-díj 1 korona. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától délután 1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—4-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

As agincumú dsatógók és múzeum. Megtekinthető egész nap ill. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Isidre ut. Helyérdeklet vasat a Pálffy-téröll. Mentőgyesület helyisége a Markó- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Állattart a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-oszállya és kéleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmértörteneti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetéség arisztásokat is eszközöl) a városigeti iparcsernyokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirende iségek központi felvezetéség (Magyar kereskedelmi részvényttársaság V., Váci-körút 32. sz.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 18. —

Kinevezések. A közoktatásügyi miniszter Zitron József ízetéses írógépkezelőné, Huszár Jánosné Perényi Juliat ízetésnékűl írógépkezelőné nevezte ki. — A pénzügyminiszter Klein Géza segélydíjas pénzügyi számgyakornokká, Bozán Lajost pénzügyi számgyakornokká, Paskvány Jenőt számgyakornokká nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezések. A belfügymintör vezetésével megbízott miniszterelnök Arvartvármegyében a mutnei anyakönyvi kerületbe Csuchran Károly segélyjegyzt, a jabolnokai anyakönyvi kerületbe pedig Komlócs Ede segélyjegyzt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Április 18. —

Table with columns: Allomások, Ma reggel 7h, Hőmérséklet. Lists various locations like Akna-Szalatina, Kismark, Budapest, etc. with weather data.

Jelek magyarázata: K. — köel, Ny. — nyugat, D. — dél, É. — észak. A felhőzet: 0 = egyszénel dőlél, 1 = többnyire dőlél, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, 6 = hó, 7 = köd, 8 = szitav.

Házánkban tegnap szarás, igen enyhe idő uralkodott. A hőmérsékleti maximumok 20 és 25°C között változtak.

A maximum Oroszországban megerősödött és a depresszió a Földközi-tengeren mélyebé lett.

Európa időjárása enyhe, változón felhős és zivataros esők előfordultak Németországban meg Ausztriában.

Küladás: Változón felhős, hűvös idő várható az ország déli felében helyenként esővel.

Vizállás.

Table with columns: Apr. 18., Apr. 19., Apr. 18., Apr. 19. Lists water levels for various locations like Ien, Duna, Sárospatak, etc.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1904. április 19-én.

H. KIR. OPERAHÁZ

Faust elkárhozása.

Dramai legenda 4 részben.

Személyek:
Margit Beomparini
Faust Hochmiesek
Méphistophélés Beck
Brandor Kornal

Kedzete 7 óraker.

Heti műsor:
Szerda: Nincs előadás.
Csütörtök: Alvajáró.
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Szivillai borbély.

NÉPSZÍNHÁZ

A kornevillai haragok.

Regényes operett 4 felvonásban.

Személyek:
Henri Raakó
Gáspár Pinter
A bíró Kovács
A jegyző Ujvári
Futner Irad
Gruppédia Dellé
Grónó Ruzsnyák
Zeornón Szamosi
Eszerpeltte R-dei
Zsuzsika Deilné

Kedzete 7 1/2 óraker.

Heti műsor:
Szerda: Kornevillai haragok.
Csüt.: Kornevillai haragok.
Pént.: Kornevillai haragok.
Szombat: Szuhancz.
Vasárnap délután: Szökött katoná. Este: Szuhancz.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A drótosót.

Magy operette előjátékkal 2 felvonásban.

Személyek:
Günther Fenyéri
Mel Kornal
Jankó Rabos
Pfefferkorn Szikál
Zsuzsika Szentgyörgyi
Miles Ráthonyi A.

Kedzete 7 1/2 óraker.

Heti műsor:
Szerda: A hajduk hadnagya.
Csüt.: A hajduk hadnagya.
Péntek: A rikacsó.
Szomb.: A rikacsó.
Vas. d. u.: A hajduk hadnagya. Este: A rikacsó.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Az orosz Riviera és a Kaukázus.

Ita: Csudák Berálan.

Kedzete 7 1/2 óraker.

Szerda: Az orosz Riviera és a Kaukázus.
Csütörtök: (25-ös) Az orosz Riviera és a Kaukázus.
Péntek: Utazás a föld körül
Szombat: (előszó) Japán.
Vasárnap: d. u. Dalnacia.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Utazás az özevgyésig felé.

Vígjáték 3 felvonásban.

Személyek:
Ellen Moore Márkus
Bogdan Ágós Alszöby
Dok lovag Nádly
Tasnády Császár
Kugosi dr. Gal
Évike Ligeti
Seres Kajetán Horváth
S-riós dr. Rózsahegy
Sztivali Manó Horos
Elza, felesége Heivy

Kedzete 7 óraker.

Heti műsor:
Szerda: Fürt.
Csüt.: Utazás az Özevgyésig felé.
Péntek: Bizáncz. (Előszó).
Szombat: Bizáncz.
Vasárnap d. u.: Francillon.
Este: Bizáncz.

VIGSZÍNHÁZ

A királynő férje.

Énekes vígjáték 3 felvonásban.

Személyek:
Zitta királynő Kúry
Xenofón Nikó
Hankikár király Hegedűs
Erik herceg Tany
A belügyminiszter Vendrei
A hadügyminiszter Szerényi
Sándor Topczalcz
Eszter as grófné Varga A.
Siklópia grófné Kiss R.
Nicolay grófné Csáky I.
Olbarov grófné Pechyán
Travenecis grófné Fabián K.

Kedzete 7 1/2 óraker.

Heti műsor:
Szerda: A királynő férje.
Csütörtök: A királynő férje.
Péntek: A királynő férje.
Szombat: A királynő férje.
Vasárnap délután: Taka föld.
Este: A királynő férje.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Tengerre magyar.

Bűvösáté énekekkel 3 felvonásban.

Személyek:
Bátor Csontosky Tany
Takora Pál Papp
Árcsika, a felesége Buday
Herényi Bern Dóri Ifj. Molnár
Belleimann Vágó
Tréz, a felesége Erdel
Ida, a leánya Csabay
Varjas Gabányi L.
Kollár péntáros Somori
Hermán, a felesége B. Izfaly
Csaszary, tanár Kómeny
Eszter, a leánya Szentgyörgyi
Rabicz, gyáros Liedl
Tomasich, kapitány Gyöngyi

Kedzete 7 1/2 óraker.

Heti műsor:
Szerda: Tengerre magyar!
Csütörtök: A fókonzul.
Péntek: A fókonzul.
Szombat: A fókonzul.
Vasárnap délután: Tengerre magyar!
Este: A fókonzul.

GRAMMOPHONOK, PHONOGRÁFOK

Elsőrendű gyártmányok részletfizetésre is.
Árjegyzéket tessék kérni.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

HANGSZEROSZTÁLY
BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 37.

Alkalmos képviselők felvételnek.

LAWN-TENNIS
Összes kollékkal. Wright-Olson
Prima, Doherty E. G. W., Ritchie,
Mass raketek. Varsányiudák. Hálók stb.

KERTESZ TUDOR-nál Budapest, IV. Kristóftér

Angol és magyar sport- és labda-játékok.
Athletikai sportcikkek. Tornaszerek.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Személyhitelt, olosó (törlesztéses) havi vagy negyed fizetelmű hitességi óvadékra is, haz- és földrajzjelzőknek (esetleg II. helyre is), hivatalnokok és kereskedőknek, iparosoknak, esetleg kezesek nélkül is, gyorsan és díszletlen.

BALASSA ÁRPÁD bankbizományi irodája

Budapest, VI. ker., Vörösmarty-utca 57. I. em.
TELEFON. Valasebolyer

PÉNZ

Közfiszes sorsjegyekre:
Javaslatunk szerint 300 K.
M. ár. v. t. " 40 K.
B. ár. v. t. " 20 K.
O. ár. v. t. " 10 K.
A. ár. v. t. " 5 K.
K. ár. v. t. " 2 K.
A. ár. v. t. " 1 K.
A. ár. v. t. " 0,5 K.
A. ár. v. t. " 0,2 K.
A. ár. v. t. " 0,1 K.

Hatóságilag engedélyezett végeladás

valóai perzsa szőnyegekkel
bámulatos olosó árban.
Hamburger Jozsefánál
V. ker. Dorottya-utca 11. szám.

Kivételes árak!

3000 vég taraszi és nyári divatszöve 120 és 140 centiméter széles, 65 krtól 3 frt 25 krig.

5.000 vég mosdárú, különböző minőségű 24 krtól 1 frt 20 krig

essék a hó végéig adatkak el eme kivételes árakon.
Ezen árak dús választékban kirakataimban vannak közszemlére kitéve s kérem a hölgyeket ezek szives megtekintésére.
A vidéki hölgyek 5 fillérről megtekinthetik ezen kiváló olosóságokat, mert ha egy 5 filléres levelező-lapon kéri mintagyűjteményemet, ugy azt ingyen és bérmentve küldöm el.

Weiner Mátyás

női divatruháza
BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 3. sz.

Nodusin Aranyér-balszam.

Tökéletesen és biztosan gyógyítja meg a vak, valamint a gyítt aranyért. — Elismert levedel. — Készít: Nagy Kálmán gyógyszerész, Nyíregyházán.

Kapható az összes gyógyszerárban. Forrást: Török József és dr. Egger Leo gyógyszerárban Budapest. Ára használattal együtt 4 korona, bérmentes külföldi postán 5 korona.

A 21931. számú „Eljárás a gyomor-emésztésnek ellenálló pancreas-készítmény előállítására” című, 1901. márczius 9-ről kelt magy. szabadalomra vevők vagy engedélyesek kerestetnek.

Szives ajánlatokat „W. B. 2233” jel. alatt továbbít Mosse Rudolf Bécs, I., Seilerstrasse 2.

Vizmentes! Tollkönnyű!

Rurbery { Ulster 36 K.
Vadászöltöny 36 K.
Hölgygallér 52 K.

Rothberger Jakab es. és kir. udv. szállítónál Budapest, IV., Váci-utca 6. sz. Szombaton este az üzlet 9 óráig nyitva.

A szép iránt fogékony hölgyvilág

saját érdekében tekintse meg

Ács és Fodor cég

női divat-, vászon- és fehérmű áruházát
Budapest, IV., Muzem-körút 39. sz.
ahol a tavaszi divat remekei találhatók bámulatosan jutányos árak mellett, u. m.:

női ruhaszövet, zefír, batiszt, ruhavászon, delain, mosó

továbbá vászon, chiffon, asztalnemű, zseb-kendő stb. Vidékre ingyen és bérmentve küldetnek ugy ezen cikkekkel, mint az elismert tartós minőségű

„Hófehérke”

vászonból minták.

Minden sorsjegy nyer.

Olasz vörös sorsjegy.

Legközelebbi Huzás május 1.

Kapható 36 havi részletfizetésre
Havi befizetés:
1 darabra 2-
2 " 4-
3 " 6-
Már az első részlet és 35 fillér portó ellenében megkötődöm a sorsjegyek sorozat és szavat tartalmazó részletet. Köt részlet egyszerre való bekiadásánál a harmadik részlet is nyugtáztatik, tehát egy részlet ingyen.

FLEISSIG BANKHÁZ, Bpest, Erzsébet-körút 2.

Azonnali játékjog.

Minden sorsjegy nyer.

Jószív sorsjegy.

Legközelebbi Huzás május 15.

Kapható 36 havi részletfizetésre.
Havi befizetés:
5 darabra 2 korona 20 fillér
10 " 4 " 40 "
15 " 6 " 60 "

Már az első részlet és 35 fillér portó ellenében megkötődöm a sorsjegyek sorozatát és szavat tartalmazó részletet. Köt részlet egyszerre való bekiadásánál a harmadik részlet is nyugtáztatik, tehát egy részlet ingyen.

FLEISSIG BANKHÁZ, Bpest, Erzsébet-körút 2.

Azonnali játékjog.

Pénzkelesön

háza, telekre, földbirtokra és örökségre második és harmadik helyű betáblázás mellett is a legkedvezőbb feltételek mellett gyorsan kapható. Erősítést ad:

Grünfeld Samu, Budapest, Király-utca 23. sz.

naponta délután 1 és 5 óra közt.

Törlesztéses Jelzálogkelesönt földbirtokokra.

Legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban eszközünk az érték legnagyobb arányáig.

Felvilágosítással díjtalanul szolgálunk.

Hecht Bankház Részvénytársaság
BUDAPEST,
Ferenciek-tere 6. szám.

Csakis elsőrangú vidéki képviselők kerestetnek.

A 18534. számú

„Tehermentesített kormányzó szerkezet hajók számára” című, 1899. február 28-ról kelt magyar szabadalomra vevők vagy engedélyesek kerestetnek.

szives ajánlatokat „W. E. 2186” jel. alatt továbbít Mosse Rudolf Bécs, I., Seilerstrasse 2.

FOVAROSI ORFEUM

VI., Nagyzsuzsanna-utca 17.

Ma
Frau Luna
a címszereplőben:
Fritzi Massary

továbbá a
PROTEKCIÓ
A Tarka Számpad nagyra kerülő tulajdonsága.
12 különlegesség.
stb. stb.
Várás-Elek cigányzenekara hangversenyek.

Phonograph és Grammophonok

csakis elsőrendű gyártmány
már 6.50 firtól kezdve

Révész Gyula és Tsa hangszerosztályában
Budapest, IV., Muzem-körút 19N.
Hangerek és lemezekben a legújabb módszer.
Uj! Olosom lemezek mindeiké elvált jatszónak. Uj! 1000 lemezeket tartalmazó 1000 lemezes árujegyzék ingyen és bérmentve.

12 HP. gázmotor

alig használt, igen jó olosón eladó.
Ugyancit csakit négytűsés batár is eladó.
VI. ker., Dalnok-utca 26. sz.

A legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet naptára.

Mikor van születésnapom? Mindenki kísérelje meg szerencsésjét a születésnapja mellé jegyzett számmal.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 24259	1 59582	1 25005	1 86066	1 109020	1 4962	1 24159	1 59582	1 8812	1 86071	1 109021	1 109039
2 40705	2 71960	2 83591	2 86071	2 13568	2 109039	2 40705	2 71960	2 36929	2 58043	2 19220	2 109040
3 107359	3 86083	3 83152	3 58043	3 109021	3 109040	3 107359	3 86083	3 9005	3 8071	3 109022	3 109041
4 980	4 55310	4 36929	4 8071	4 19220	4 109041	4 980	4 55310	4 86024	4 109001	4 109023	4 109042
5 78217	5 4070	5 9005	5 107001	5 109022	5 109042	5 78217	5 4070	5 59052	5 109002	5 109024	5 13578
6 40971	6 73024	6 86024	6 109002	6 109023	6 13578	6 40971	6 73024	6 83168	6 109003	6 21138	6 109043
7 81541	7 58396	7 59052	7 109003	7 109024	7 109043	7 81541	7 58396	7 83168	7 109004	7 109025	7 83120
8 59126	8 40790	8 83161	8 109004	8 21138	8 83120	8 59126	8 40790	8 83168	8 59538	8 109026	8 109044
9 109666	9 17706	9 83168	9 59538	9 109025	9 109044	9 109666	9 17706	9 109619	9 109005	9 109027	9 6302
10 38299	10 81569	10 83188	10 109005	10 109026	10 6302	10 38299	10 81569	10 83326	10 26881	10 39680	10 109045
11 84313	11 80173	11 109619	11 26881	11 109027	11 109045	11 84313	11 80173	11 83336	11 109006	11 13435	11 12820
12 40717	12 81124	12 83326	12 109006	12 39680	12 12820	12 40717	12 81124	12 81526	12 109007	12 109028	12 109046
13 40734	13 108333	13 83326	13 109007	13 18435	13 109046	13 40734	13 108333	13 26210	13 40494	13 81529	13 4093
14 42251	14 8562	14 81526	14 40494	14 109028	14 4093	14 42251	14 8562	14 59032	14 109008	14 109029	14 101408
15 44384	15 81147	15 26210	15 109008	15 81529	15 101408	15 44384	15 81147	15 83344	15 109010	15 109030	15 13573
16 88540	16 81246	16 59532	16 109010	16 109029	16 13553	16 88540	16 81246	16 83350	16 109011	16 109031	16 80003
17 44375	17 89315	17 83344	17 109011	17 109030	17 89003	17 44375	17 89315	17 83363	17 84162	17 109032	17 109047
18 57295	18 83092	18 83550	18 84162	18 109031	18 59504	18 57295	18 83092	18 40737	18 109012	18 109033	18 109047
19 80951	19 43632	19 83363	19 109012	19 109032	19 109047	19 80951	19 43632	19 83135	19 109013	19 109034	19 109048
20 58367	20 28882	20 40737	20 109013	20 109033	20 109048	20 58367	20 28882	20 6472	20 89867	20 39681	20 52526
21 59018	21 87146	21 83185	21 88667	21 109034	21 52526	21 59018	21 87146	21 58344	21 44371	21 109035	21 4975
22 43628	22 4087	22 6472	22 44371	22 39681	22 4975	22 43628	22 4087	22 44369	22 78011	22 5498	22 109049
23 106354	23 107271	23 58364	23 78011	23 109035	23 109049	23 106354	23 107271	23 91094	23 109914	23 109036	23 8068
24 81536	24 81538	24 44369	24 109014	24 5498	24 3068	24 81536	24 81538	24 83400	24 109015	24 101982	24 51645
25 40748	25 83103	25 91094	25 109015	25 109036	25 51645	25 40748	25 83103	25 13557	25 109016	25 109037	25 6107
26 2877	26 4284	26 83400	26 109016	26 101982	26 6107	26 2877	26 4284	26 101402	26 109017	26 46363	26 109050
27 68981	27 85101	27 18557	27 109017	27 109037	27 109050	27 68981	27 85101	27 86040	27 109018	27 81193	27 4952
28 38934	28 83143	28 101402	28 109018	28 46363	28 4952	28 38934	28 83143	28 4961	28 109019	28 13551	28 39684
29 59082	29 42576	29 86040	29 109019	29 81193	29 39684	29 59082	29 42576	29 42576	29 4081	29 109038	29 3220
30 59096		30 4961	30 4081	30 13551	30 3220	30 59096	30 25005	30 86066	30 109020	30 4962	30 89344
31 59155		31 86062		31 109038		31 59155	31 83591		31 13568		31 44317

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

- 1/5 eredeti sorsjegy 1.50 korona
- 1/4 " " 3. " "
- 1/2 " " 6. " "
- 1 " " 12. " "

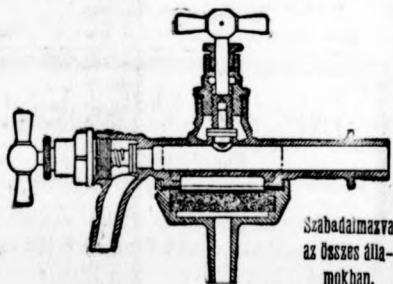
Fenti számok CSAKIS NÁLUNK kaphatók

Török A. és Tsa

bankháza, BUDAPEST. Központ: Teréz-körút 46/c. Sürgönyözim: Fiókok: Váci-körút 4, Múzeum-körút 11, Erzsébet-körút 54 Törökbank.

Minden vízkalmitásnak elejét lehet venni a

SIMPLEX-SZÜRŐ

alkalmazás által, mely a legnagyobb mértékben eliszaposodott vezeték mellett is tiszta, baktériummentes ivóvizet szolgáltat. Egészségi szempontból felette ajánlatos! Legtökeletesebb szűrő!

Visszatartja a baktériumokat.

Minden vízvezetéken könnyen alkalmazható.

Kapható:

Ganz és Társa

vasöntöde- és gépgyár-részvénytársaság városi irodájában

Budapest, IV., Ferenciek-tere 2.

Áraki

I. számú. Házi használatra 20 kor. Tartalék-részek 1 kor. 50 fillér.

II. " " Nagobb ... 30 " " " 3 " "

Kimerítő prospektus kívánatra ingyen.

A Kalap-király

Ellsmert specialist 3., 4., 5.- koronás férfi és női előszárg kalap-különböző-ággekben. Budapest, IV., Eszkút 6, Klottia-palota.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatát alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakkoros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(húgycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepi az eredmény FÉRFIÜGYENGESEGNEL (IMPOTENTIA) még örögebb egyneknel is.

Biztos siker folyán honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyverszeret Rendelés délelött 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapest, Erzsébet-körút 12. sz.

Félemelet: bejárt a lépésnél. Külön váróterem

Butor feltűnő olcsó és jó kivitelben részletre és készpénzért nagy választékban István-ter 7. Gonda S. butorraktárában.

Jutalomdíjazott a SACHS ÁRMIN UTÓDA-FÉLE

(Cégtulajdonos: Sachs Sándor) első magy. cs. és kir. szabadalmazott

hordozható jezszekevénygyár

Budapest, Gyár és foraktárhelyiség: VIII. ker., Bezeredy utca 19. szám.

Kittintatva a nagy méltományú éremmel

Ajánlja ajonnan szerkesztett **férgészlelő** a víz, bor, tej, viz, kávé, és a benne lévő, valamint **férgészlelő** száma a **gép** annak előállítására, minden nagyvessző és alakban, nemkülönböztetve szabadalmazott legújabb és leggyakorlatibb **fémházból** és **ésházból** **csapjait** és **hordóknak**, szellentyük **szűrő**, melyek folyton a legújabb **választék**ban rakítottak, a legelőbb árak mellett. **Árjegyzékek és ábrák ingyen megküldetnek.**

NITS-féle Ithya-Crém pár napi használat után hófehér, ád és tisztává várdosolja az arcot. Napról is használható. Az előkelő női világ nélkülözhetetlen arckrémje. Egy doboz ára 1 korona. Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. szám.

Butor

occsási, sztales és kárpitos árukban, valamint angol bőr garnitúrákban Andrassy-út 4. sz. alatt. Csak rövid ideig. Védékek figyelmébe különösen ajánlható.

Veszünk zálogházi cadulákat

régi aranyat, ezüstöt és drágaköveket eladunk legelőbb árak mellett, 6-8. 12 személyre való evőeszközök, arany és ezüsttárgyak, arany és ezüsttárgyak árak mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Grünberger Armin Béla örökösök órás és ékszerkekedők IV., Váci-utca 30. sz. I. em. 32. Hárta-bazár.

